

Atatürk Kültür Merkezinden Haberler

Dr. Alev KÂHYA BİRGÜL - Suzan GÜR - Ömer ÇAKIR*

Atatürk Kültür Merkezi Başkanı Prof. Dr. Osman Horata'ya Veda Töreni Düzenlendi

Prof. Dr. Osman Horata 14.8.2006 tarihinden itibaren altı yıl boyunca yürütmüş olduğu Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı görevinden, 14.8.2012 itibariyle ayrıldı. Bu tür görevlerin belirli sürelerle sınırlı olması gerektiğini her fırsatta dile getiren Prof. Dr. Horata, bu kararı almasındaki temel sebebin meslektaşlarının önünü açarak yeni atılımlara fırsat vermek olduğunu dile getirdi. Prof. Horata Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığının yanısıra bir yıla yakın Atatürk Araştırma Merkezi Başkanlığına da vekalet etti. Ayrıca 2008 yılından itibaren de Ahmet Yesevi Üniversitesi Mütevelli Heyet Başkanlığı görevini yürütmektedir.

Hacetepe Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyat Bölümü öğretim üyesi Prof. Dr. Osman Horata yayımladığı veda mesajında emaneti layıkıyla taşıyabilmenin ve görevini hakkıyla yerine getirebilmenin vicdani rahatlığıyla asli görevine dönerken; görevi boyunca birlikte çalışma fırsatı bulunduğu Sayın Başbakanımız Recep Tayyip Erdoğan, Başbakan Yardımcımız Sayın Bülent Arınç ve önceki Devlet Bakanımız Sayın Prof. Dr. Mehmet Aydın'a şükranlarını ilettiler. Ayrıca Atatürk Kültür Merkezi çalışanlarına teşekkürlerini ve yeni atanacak Kurum Başkanına başarı dileklerini sundu.

Prof. Dr. Osman Horata için 14.8.2012 tarihinde Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu konferans salonunda bir veda töreni düzenlendi. Tören Prof. Dr. Osman Horata'nın görev dönemi

* Atatürk Kültür Merkezi Uzmanları.

(14.08.2006–14.08.2012) faaliyetlerinin yer aldığı bir belgesel sunumla başladı. Sunumdan sonra konuşan Atatürk Yüksek Kurumu Başkan Vekili Dr. Nazif Öztürk belgeselden etkilendiğini dile getirerek, Osman Horata'nın Türk coğrafyasının her köşesinden eserleri bilim dünyasına kazandırdığını, kendisinin bir karar ve ideal adamı olduğunu ifade etti.

Daha sonra kürsüye gelen Atatürk Yüksek Kurumu Başkan Yardımcısı Zeki Eraslan da yaptığı konuşmada, Atatürk Kültür Merkezi Başkanı Prof. Dr. Osman Horata'nın 2006-2012 yılları arasında Türk kültürü ve medeniyetine dair bir bayrak yarışı başlattığını, bundan sonra gelecek olan başkanların da bu bayrağı bırakıldığı yerden daha iyi yerlere taşı-

maları gerektiğini söyledi. Eraslan, Horata'ya bundan sonraki hayatında mutluluk ve esenlikler diledi.

Türk Dil Kurumu Başkanı Prof. Dr. Mustafa Kaçalın, Prof.Dr. Ali Uçan ve Prof. Dr.Esin Kahya da veda toplantısına konuşmalarıyla katıldılar.

Toplantıda Prof. Dr. Osman Horata'nın hayatından kesitler sunan bir belgeselin gösterimi yapıldı. Belgeselin sunumunun ardından Prof. Dr. Osman Horata bir veda konuşması yaptı. Horata konuşmasında özetle şunları söyledi;

"Bundan altı yıl önce, yine bir Ağustos ayında Hacettepe Üniversitesinden Atatürk Kültür Merkezindeki görevime gelmek üzere ayrılırken ayağım âdeta geri geri gidiyordu. Altı yıl sonra bugün Atatürk Kültür Merkezinden asli görevime dönerken, o ankinden çok daha güç duygular içinde, gönlümün ve aklımın önemli bir kısmını burada, sizlerle bırakarak ayrılıyorum.

O zaman bu görevi kabul edip etmeme konusunda büyük tereddütler yaşamıştım. Fakat geride bıraktığım altı yıla baktığımda, Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı olmayan bir meslek hayatımın ne kadar eksik kalacağını şimdi çok daha iyi anlıyorum. Niçin?

Öğretim üyeliği benim için, bir taraftan öğretirken bir taraftan da sürekli öğrenmenin önünü açan bir meslektir. Atatürk Kültür Merkezindeki görevim ise beni, uzmanlık alanımın dar dünyasından felsefeden sosyolojiye, sanat tarihinden bilim tarihine kadar farklı disiplinlerin dünyasına açılmamı ve bu alanın seçkin temsilcileriyle tanışabilmemi ve onlardan bir şeyler öğrenebilmenin önünü açtı. Her şeyden önce, gönül dünyam birbirinden değerli yeni dostlar kazandı. Bu görev, büyük zorluklar içinde, bilim ve kültür hayatına hizmet etmeye çalışan, Atatürk Kültür Merkezinin cefakâr mensuplarını tanıma, birlikte zorluklara göğüs germe fırsatı verdi.

Bu sebeple en büyük teşekkürüm, kendilerini tanımaktan ve kendileriyle çalışmaktan büyük bir onur duyduğum Atatürk Kültür Merkezinin mutfağındaki görünmez kahramanlar, isimlerini sayamayacağım kadar çok değerli meslektaşlarım ve değerli mesai arkadaşlarımadır. Var olsunlar!

Görevim sırasında kazanç hanesine yazdığım en büyük artılardan biri de, kardeş kurumlarda aynı heyecanla hizmet eden değerli hocalarım ve aynı kuşaktan değerli arkadaşlarımla birlikte çalışma ve dayanışma fırsatı bulmam oldu. Şu an görevini tamamlamış olan ve görevini yürütmekte olan, değerli başkanların hepsine de dostlukları, değerli destekleri için teşekkür ederim. Şüphesiz bundan sonra da işbirliğimiz, yardımlaşmamız devam edecektir.

Geride bıraktığımız altı yılda neler yaptık? Şüphesiz bunun takdiri bilim dünyasına aittir. Ama sadece şunu söylememe müsaade ediniz. Asli

görevime, bizlere güvenenleri mahçup etmemenin, bilim ve kültür hayatına hizmeti hakkıyla yerine getirebilmenin inancı ve vicdani rahatlığıyla dönüyorum. Şüphesiz çok daha fazlasını yapabiliriz. Ama bütün iyi niyetimize ve gayretlerimize karşılık, bazı zorluklar ve imkânsızlıklar çalışmalarımızı olumsuz yönde etkiledi. Ama hiçbirini bizi hizmet yolundan alıkoyamadı...

Bu görevlerin, diğer arkadaşlarımız gibi benim için de bir fedakârlık olduğunu, en iyi siz değerli mesai arkadaşlarım biliyorsunuz. Merkez Başkanlığımın yanında, bir yıla yakın Atatürk Araştırma Merkezinin sorumluluğunu da taşıdım. Görevimin ikinci yılında, bu görevime ilave olarak uluslararası bir kurumun, Ahmet Yesevi Üniversitesinin en üst makamının ağır sorumluluğunu da yüklenmek zorunda kaldım. Bazen eve, Kuruma bile uğrayamadan bir uçaktan diğerine binmek zorunda kaldım, etkinliklerin çakışması sebebiyle bazı toplantılarda arkadaşlarımı yalnız bıraktım.

Bu yoğun tempo, seyahati benim için bir fobi hâline getirmiş olsa da hiçbir zaman ülkeme, kurumuma ve bilim dünyasına hizmet aşkımlı za-yıflatmadı...

Şüphesiz yapılacak çok şey vardı. Ama hiç ayrılmayacak gibi, son ana kadar mesaimizi bizden sonrasıyla ilgili faaliyetleri planlamak ve gerekli çalışmalarını tamamlamakla geçirdik.

Arzum ve ümidim, başlattığımız güzel işlerin yarım kalmaması; bu kurumların, bir bilim kurumu olarak, bilimsel ve mesleki liyakatten hiç taviz vermeden, idari ve akademik birimleriyle bir an önce yeniden yapılanmasını tamamlanmasıdır. Bundan kazançlı çıkacak, şüphesiz bizler, sizler, bilim hayatı ve ülkemiz olacaktır.

Bu duygularla, bizden sonra bayrağı taşıyacak değerli arkadaşlarıma bütün kalbimle başarılar diliyor, bütün birikimimiz ve gönlümüzle bundan sonra da onların yanlarında olacağımızı vurgulayarak, bugün bizleri yalnız bırakmayan siz değerli arkadaşlarıma, çeşitli sebeplerle aramızda bulunamayan, telefonla, mesajla duygularını ifade eden değerli meslektaşlarıma bir kez daha teşekkürlerimi sunuyorum."

Atatürk Kültür Merkezinin dördüncü Başkanı Prof. Dr. Osman Horata görev süresi boyunca yürüttüğü projelerde yer alan ve toplantıda hazır bulunan bilim insanlarına ve Yayın Kurulu Üyelerine de birer teşekkür belgesi takdim etti.

Tören, Prof. Dr. Osman Horata'ya hediye sunumunun ardından davetliler ile Merkezimiz personelinin fotoğraf çekimiyle sona erdi.

Bizler de Atatürk Kültür Merkezi personeli olarak Başkanımız Prof. Dr. Osman Horata'ya verdiği hizmetler için teşekkür ediyor ve bundan sonraki yaşamında esenlik ve mutluluklar diliyoruz.

2012 Yılı Nevruz Kutlama Etkinlikleri (14-15-16 Mart 2012, Ardahan, Kars, Ağrı)

2012 Yılı Nevruz Kutlama Etkinlikleri münasebetiyle, Atatürk Kültür Merkezi ile Ahmet Yesevi Üniversitesi, Ardahan Üniversitesi, Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi ve Kafkas Üniversitesi işbirliğiyle “Yesevi Sanat Topluluğu” nca 14 Mart’ta Ardahan, 15 Mart’ta Kars, 16 Mart’ta Ağrı illerinde konser ve halkoyunlarından oluşan 90 dakikalık bir gösteri düzenlendi.

İlk gösteri 14 Mart 2012 tarihinde Ardahan Üniversitesinde yapıldı. Nevruz Özel Programı’nda topluluk salondaki katılımcıları coşturdu.

Ardahan Valisi Mustafa Tekmen, Ardahan Belediye Başkanı Faruk Köksoy, Ardahan Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Ramazan Korkmaz, Ardahan Üniversitesi akademik-idari personeli, öğrenciler ve Ardahanlıların katıldığı program büyük ilgi gördü.

Nevruz Özel Programı, Rektör Prof. Dr. Ramazan Korkmaz, Ardahan Belediye Başkanı Faruk Köksoy ve Ardahan Valisi Mustafa Tekmen’in açılış konuşmalarını yapmalarıyla başladı. Programın ilk konuşmasını gerçekleştiren Rektör Korkmaz, Nevruz’u coşkuyla karşılıyor olmaktan duyduğu memnuniyeti dile getirdi. Nevruz’un “yeni gün” anlamına geldiğini belirten Korkmaz konuşmasında şunları söyledi:

“Adriyatik’ten Çin Seddi’ne uzanan bu büyük coğrafyada bütün halklar,

Rektor Korkmaz, Sanat Yönetmeni Elmira Şenyuva'ya plaket sunuyor.

bütün milletler toprak ananın uyanışını, yeni günü kutluyorlar. Burada önemli olan tabiat ananın uyanışına insanların, toplulukların ve milletlerin katılmasıdır. Bizler toprak ananın çocuklarıyız. Adriyatik'ten Çin Seddi'ne uzanan coğrafyada dili, dini, mezhebi farklı olsa da tüm insanların doğa ananın uyanışında bir olduklarını görüyoruz. Doğa ana herkesi ışıklayan bir şekilde kendi uyanışına katıyor.”

Prof. Dr. Ramazan Korkmaz, Yesevi Sanat Topluluğu'nun Orta Asya'dan Ahmet Yesevi Üniversitesi öğrencilerinden oluşan bir topluluk, Ahmet Yesevi'nin ise Anadolu'nun vatanlaşmasında çok önemli katkıların olduğunu vurguladı. Programın diğer konuşmasını yapan Ardahan Belediye Başkanı Faruk Köksoy, toprak ananın uyanışını coşkuyla ve sevinçle karşılayacaklarını belirterek, geniş coğrafyada yaşayan bütün insanların, toplulukların ve milletlerin Nevruzunu kutladı. Ardahan Valisi Mustafa Tekmen de yaptıkları açış konuşmalarında akraba topluluklarını Ardahan'da misafir ediyor olmaktan büyük mutluluk duyduğunu dile getirdi.

Açılış konuşmalarının ardından sahne alan Yesevi Sanat Topluluğu'nun gösterileri katılımcılara unutulmaz dakikalar yaşattı. Kazakistan, Kırgızistan, Özbekistan, Türkmenistan, Gürcistan, Azerbaycan ve Türkiye'den şarkıların ve türkülerin seslendirildiği programın sonunda izleyiciler Ahmet Yesevi Sanat Topluluğu'nu ayakta alkışladı.

İkinci gösteri 15 Mart 2012 tarihinde Kafkas Üniversitesi'nde yapıldı. Nevruz bayramına bir hafta kala Kars İl Kültür Müdürlüğü Salonu'nda sahne alan Yesevi Sanat Topluluğu, Türki Cumhuriyetlerinin bayraklarıyla sahneye çıkarak yöresel danslar eşliğinde her ülkeden şarkılar söyledi. Her ülkenin geleneksel giysileri ve müzik aletleriyle sahne alan topluluk programlarında Kars türkülerine de yer verdi. Renkli ülke kıyafetleriyle göz dolduran topluluk üyeleri, sahne arkasına sık sık giysilerini değiştirerek danslarını sergiledi ve zaman zaman da solo ve dans gurupları olarak sanatlarını icra ettiler.

Vali yardımcısı Murat Demirci ve Ünal Coşkun, Kafkas Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Sami Özcan, Belediye Başkan vekili Haydar Yılmaz Kafkas Üniversitesi akademik-idari personeli, öğrenciler ve Karşılılar katıldığı program ayakta alkışlandı. Gösteri sonunda Vali Yardımcıları Demirci ve Coşkun ile Rektör Öz-

şekkür ediyoruz.” diye konuştu. Yesevi Sanat Topluluğu Nevruz gösterisine, Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Fahri Bayıroğlu, Vali Yardımcısı Özkan Demirel, akademik ve idari personel ile çok sayıda öğrenci katıldı.

Trabzon Yöresi Halk Kültürünün ve Etnografyasının Derlenmesi ve Müzelenmesi Çalıştayı (23 Mart 2012, Trabzon)

Atatürk Kültür Merkezi ve Karadeniz Teknik Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Rus Dili ve Edebiyatı Bölümü işbirliği ile Trabzon’da düzenlenen Uluslararası “Trabzon Yöresi Halk Kültürü ve Etnografyasının Derlenmesi ve Müzelenmesi Çalıştayı” 23 Mart 2012 tarihinde yapıldı.

Çalıştaya Protokol konuşmalarının ardından Sibirya’daki müzeler ve diğer müzeler hakkında bilgi veren fotoğraflarla sunum yapılarak başlandı. Müzelerin oluşumunda o yöre insanların da katkıda bulunması gerektiğine, destek sağlayan kişilerin müzelerde isimlerinin bulunmasına vurgu yapıldı. Müzelerin ülkeler için faydasına değinildi bir Müze nasıl meydana getirilir oluşumu sırasında karşılaşılan zorluklar, nerede kurulacağı, nasıl ölümsüzleştirilebileceği konularında bilgi verildi. Turizm açısından ele alındı. Amerika’daki müzeler hakkında resimli örneklerle sunum yapıldı. Çalıştayda öne çıkan tema gerek etnografya gerekse diğer tematik müzelerin objeleri 19. yüzyılın donuk izole “koruma” kaygılı müzelerinden farklı olarak bağlamlarına uygun olarak insan odaklı bir anlayışla sergilemesi, onlardan her seviyede eğitim aracı olarak yararlanması öne çıktı. Bu yönüyle çalış-

can Yesevi Sanat Topluluğu’na çiçek ve rerek teşekkür ettiler.

Nevruz kutlamalarının üçüncüsü 16 Mart 2012 tarihinde Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesinde yapıldı. Salonu dolduran izleyicileri büyüleyen gösteride konuşan Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Fahri Bayıroğlu, bugün insanlığın ihtiyaç duyduğu temel noktalardan bir tanesinin kültür, sanat ve edebiyat olduğunu belirtti. Bayıroğlu, “Bunlar, hayatımızda ihtiyaç duyduğumuz çok temel şeyler. Hayatımızı yumuşatmak ve değer katabilmek adına kültür, sanat ve edebiyata kıymet vermek zorundayız. Gösteriyi tertip eden ve emeği geçen tüm sanatçılara, yaşattıkları doyumsuz kültür ziyafeti için te-

tabildirleri yayınlandığında ülkemizdeki bu türden çalışmalara ışık tutacaktır. Ünlü antropolog müzeci Dr. Deeksha Nagar'ın Türk kültürünün bu anlayışa uygun olarak uluslararası müzelerde ve mekanlarda, üniversitelerde çalıştaylarda prestijli bir tanıtım ve sunum imkanı olduğu ve katkıya hazır olduğu vurgusu önemlidir. Bu bakış Türk kültürünün tanıtılmasında yeni işbirliği imkânlarını ortaya çıkarmıştır. Ayrıca çalıştay temasına uygun olarak Trabzon, Karadeniz Bölgesi ve Karadeniz havzasının halk bilim ve etnografya, müzecilik çalışmalarında nasıl bir yöntem izleyeceği, meselesi aydınlatılmış oldu. Bu anlamda bölgenin ve havzanın kültürünün bilimsel yöntemlerle incelenmesinin Türk kültürünün genel meselelerinin çözümüne yapacağı katkı çok açık bir biçimde ortaya çıkmış oldu. Çalıştay bu anlamda havzanın bütünlüklü bir proje kapsamında ele alınmasının zarureti ortaya koymuştur.

Yöresel el sanatlarının tanıtıldığı mini bir serginin de yer aldığı çalıştayda, Merkezimiz ve Karadeniz Teknik Üniversitesi toplumsal ve kültürel meselelerimizin ele alınıp çözümlenmesine öncülük ederek önemli bir başarıya imza attılar.

Çalıştayla ilgili olarak açılan ve yöresel el sanatlarının tanıtıldığı sergiden bir kare

Uluslararası Sezai Karakoç Sempozyumu (12-14 Nisan 2012, Diyarbakır)

Günümüz edebiyatının yaşayan en önemli isimlerinden Sezai Karakoç, Atatürk Kültür Merkezi, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Diyarbakır Valiliği ve Dicle Üniversitesi işbirliğiyle düzenlenen uluslararası bir sempozyumla 12-14 Nisan'da Diyarbakır'da anıldı.

Akademisyen, yazar ve şairlerden oluşan 40 katılımcıyla gerçekleştirilen sempozyum, Sempozyum Düzenleme Kurulu Başkanı Doç. Dr. Kemal Timur'un yaptığı açış konuşmasıyla başladı. Konuşmasına geçmiş tarih derinliklerine dayanan Diyarbakır ilinde, her dönemde önemli devlet adamları, sanatçılar, şairler,

yazarlar ve bilim adamlarının yetiştiğini ve millete kendi alanlarında olumlu katkıları bulunduğunu söyleyerek başlayan Kemal Timur, sempozyumun amacının dilimize, edebiyatımıza ve kültürümüze hizmet etmiş uluslararası nitelikteki değerlerin yeni nesillere detaylı olarak tanıtılması olduğunu ifade etti. Ayrıca önemli değerlerimizin ölümünden sonra değil, yaşadığı süreçte de hatırlanabilmesine vesile olmaktan duydukları mutluluğu dile getirdi.

Atatürk Kültür Merkezi Başkanı Prof. Dr. Osman Horata'nın yurtdışında olması nedeniyle katılmadığı Sempozyumun ev sahipliğini üstlenen Dicle Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Ayşegül Jale Saraç, yaptığı açış konuşmasında toplumların değerleriyle var olduklarını vurgulayarak, ekonomi, teknoloji ve sosyal refahta ne kadar ileri gidilirse gidilsin onları özel kılan değerlere sahip çıkmadıkları sürece toplumsal ahengi yakalayamayacaklarını söyledi. Rektör Saraç adına sempozyum düzenledikleri Sezai Karakoç'un hem Diyarbakır'ın hem de ülkemizin önemli değerlerinden biri olduğunu belirtti.

Yüksek Öğretim Kurumu Üyesi Prof. Dr. Durmuş Günay açılıştaki yaptığı konuşmasında Sezai Karakoç'un bu toprakların yetiştirdiği nadir kişiliklerden biri olduğunu ifade ederek, medeniyetin bir timsali, hem teorik dünyada hem hayatıyla bir örnek insan, düşünür dedi. Günay, bu tarih, bu coğrafya, bu medeniyetimizin anlamının tümünü sıksak onun öz suyunu damıtsak Sezai Karakoç çıkacağını düşünyorum dedi.

Diyarbakır Valisi Mustafa Toprak açılıştaki konuşmasında Sezai Karakoç'u Diyarbakır'dan selamladığını ve onun Diyarbakır'da düzenlenen bir sempozyumla anılmasından duyduğu mutluluğu dile getirdi.

Açış konuşmalarının ardından Ayla Karlı Tezgören'in hazırladığı "TRT Sezai Karakoç Belgeseli"nin gösterimi yapıldı.

Kırk bildirinin sunulduğu sempozyum onbir oturumda gerçekleştirildi. Sunulan bildiri başlıklarından bazı örnekler:

- “Medeniyetimize Adanmış Bir Hayat”,
- “Yönelişten Dirilişe Sezai Karakoç”,
- “Sezai Karakoç'a Göre Sanat ve Şairler”,
- “Sezai Karakoç Şiirinin Düşünce Temeli”,
- “Sezai Karakoç Düşüncesinde 'Çağdaş Metafizik Anlayışı' İhtiyacı”,
- “Sezai Karakoç'un Eğitime Bakışı”,
- “Sezai Karakoç'un Şiirlerinde Merhamet Algısı”,
- “Sezai Karakoç'un İzlerini Kahramanmaraş'ta Takip Etmek”,
- “Sezai Karakoç'un Şiirlerinde Tradisyonalist Yapılanma”,
- “Sezai Karakoç'un Leyla İle Mecnun'unda Metinlerarasılık ve Yenidenyazma”
- “Sezai Karakoç'ta İnsanın Bilge Kişiliği”.

Sempozyum Rasim Özdenören, Ebubekir Eroğlu, Prof.Dr.Durmuş Günay, Prof. Dr. Önder Göçgün, Prof.Dr.Ramazan Kaplan, Prof.Dr.Abdullah Uçman ve Prof. Dr.Turan Karataş'ın katılımlarıyla oluşan kapanış oturumuyla sona erdi. Kapanış oturumundaki değerlendirmede Uluslararası Sezai Karakoç Sempozyumu'nun ede-

Sempozyum açılış töreninden bir kare

biyat tarihine büyük katkılar sağladığı ve Sezai Karakoç'un zengin ve fonksiyonel içerikli tebliğlerle değerlendirildiği yararlı bir toplantı olduğu ifade edildi.

Sempozyum Diyarbakır şehrinin tarihi zenginliklerine yapılan bir geziyle sona erdi.

Dicle Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Ayşegül Jale Saraç açış konuşmalarını sunuyor

Uluslararası Türk Dünyası Araştırmaları Çalıştayı Erzurum Atatürk Üniversitesinde Yapıldı.

Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü tarafından 13-15 Nisan tarihlerinde düzenlenen "Uluslararası Türk Dünyası Araştırmaları Çalıştayı", yurt içi ve yurt dışından Türk dünyası araştırmaları alanında faaliyet gösteren araştırma, eğitim, bilim, kültür ve sanat kuruluşlarından 42 temsilcinin katılımıyla Erzurum'da gerçekleştirildi.

Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Müdürü Prof. Dr. Dilaver Düzgün açış konuşmasında çalıştaya ilişkin, "Çalıştay'da, Türk dünyası araştırmalarında karşılaşılan problemlere çözüm üretilmesi ve kurumlar arası diyaloglarla çalışmaların daha verimli hâle getirilmesi, alanla ilgilenenlerin ortak arzusu hâline gelmişti. Bu amaçla düzenlenen çalıştaya üniversitemizdeki Türk dünyası araştırmalarıyla doğrudan ilgili enstitü ve araştırma merkezleri, bölüm ve ana bilim dalları ile üniversitelerin dışında konuyla ilgili çeşitli kurum ve kuruluşlar, vakıflar, ayrıca Türkiye dışından çeşitli bilim kuruluşları davet edilmiştir." dedi.

İçişleri Bakanı İdris Naim Şahin'in de bir konuşmayla katıldığı açılış töreninin ardından yürütülen üç birleşimde katılımcıların görüş ve önerileri tartışıldı, ortak sorunlar tespit edildi. Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumunu temsilen Yüksek Kurum Başkan Yardımcısı Dr. Nazif Öztürk, Türk Tarih Kurumunu temsilen Dr. Yaşar Kalafat, Türk Dil Kurumunu temsilen Uzman Adem Terzi ve Atatürk Kültür Merkezini temsilen Uzman Ömer Çakır çalışmaya katılmışlardır. Merkezimizi temsilen toplantıya katılan Çakır, Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığının Türk Cumhuriyetleriyle ilgili bilimsel faaliyetleri ve yayınlarına ilişkin bir sunuş yapmıştır. Çalıştayda kuruluş ve araştırma enstitülerinin tanıtımı yapılmış, faaliyetleri ve karşılaştıkları sorunlar ele alınmış, ayrıca Türk lehçeleri arasında aktarma sorunları, metin neşirleri, gramer ve sözlük çalışmaları, üslup problemleri, halk kültürü unsurunun derlenmesi, arşivlenmesi ve çağdaş eserlerde kullanılması, dil öğretimi, dil politikaları, tarih araştırmaları konuları ve bu konularla ilgili sorunlar koordinasyon, araştırma ve eğitim başlıkları altında toplanarak tartışılıp ve sorunlara ilişkin çözüm yolları geliştirilmiştir.

Çalıştayda belirlenen sorunlara ilişkin olarak şu şekilde çözüm belirlenmiştir: Türk dünyası araştırmaları alanında koordinasyonu sağlayacak bir birim kurulması. Bu amaçla Yükseköğretim Kurulu veya Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu bünyesinde bir "Türk Dünyası Araştırmaları Koordinasyon Birimi" oluşturulması. Bu birim, öncelikle bir "veri tabanı" oluşturup bu alanda çalışan kurum, kuruluş ve araştırmacıları belirleyerek bilgilerin sürdürülebilir ve güncel olmasını

Atatürk Yüksek Kurum Başkan Yardımcısı Dr. Nazif Öztürk konuşmalarını sunarken

Atatürk Kültür Merkezi Uzmanı Ömer Çakır konuşmalarını sunarlarken

sağlamalıdır. Kurulacak birim, Türk dünyasına yönelik öncelikli araştırma konularını belirlemelidir. Birimde yapılacak belirlemelere dayanarak mevcut kuruluşlar ortak kavram ve terimlerde birlik sağlamalıdır. Birim tarafından belirlenecek ölçütlere göre kurumlar arası ortak çalışmaların yapılması ve araştırma konularının paylaşılması, birim tarafından Türk dünyası araştırmaları alanında ERASMUS benzeri “öğretim elemanı ve öğrenci değişim programları” oluşturulmalı. Birim, gerek Türkiye gerekse diğer Türk cumhuriyetleri tarafından verilen lisans ve yüksek lisans eğitim burslarının daha düzenli ve güçlü hâle getirilmesini sağlamalıdır. Çalışmalar, TÜRKSOY ve Türk cumhuriyetlerindeki UNESCO Millî Komisyonları ile koordinasyon içinde yürütülmelidir.

Mevcut kuruluşların aynı konuları farklı birimlerde araştırma konusu yaptıkları bilinmektedir. Bunun, kurulacak koordinasyon biriminde oluşturulacak “veri tabanında” öncelikle kontrolü yapılarak konu tekrarıdan kaçınılması sağlanmalıdır. Mevcut kuruluşların yapacakları araştırmalara kurulacak birim ve konuyla ilgili diğer kuruluşlardan yeterli araştırma desteği sağlanmalıdır. Yapılacak araştırmaların birim tarafından belirlenecek ölçütlere göre destek almalarının yolları araştırılmalıdır. Hâlen yürütülen “aktarma/çeviri” ve “sözlük” çalışmaları, birim tarafından daha düzenli ve güçlü programlar hâlinde sürdürülmelidir. Koordinasyon birimi tarafından Türk dünyasına yönelik yapılan bütün yüksek lisans çalışmalarının yer aldığı bir veri tabanı oluşturulmalı ve ilgili bütün birimlere bunlar düzenli olarak duyurulmalıdır. Yapılan tez çalışmaları elektronik ortamda depo-

lanmalı ve bu veri tabanına belli koşullarda erişim sağlanmalıdır. Koordinasyon birimi tarafından üniversiteler içindeki enstitü ve merkezlerin yanı sıra üniversite dışındaki kuruluşların Türk dünyası araştırmalarıyla ilgili yayınlarına maddi destek sağlanmalıdır.

Yüksek lisans eğitimi ve araştırmaya yönelik Türk dünyası alanında kurulmuş olan enstitülerin akademik yapıları gözden geçirilmeli ve kadro eksikliklerinin giderilmesine ilişkin çalışmalar yapılmalıdır. Türk dünyası alanında faaliyet gösteren araştırma merkezlerinin akademik yapıları da gözden geçirilmelidir. Türk dünyası alanında araştırma yapmak üzere kurulmuş enstitülerin yüksek lisans diploması verebilen bağımsız enstitüler hâline getirilmesi için YÖK nezdinde girişimlerde bulunulmalıdır. Türk dünyası alanında araştırma yapmak üzere kurulmuş enstitüler, Türkçe öğretim merkezi programlarını da düzenlemelidir. Türk dünyasındaki belli üniversitelerde yaz okulu programları çerçevesinde Türk lehçeleri eğitim ve öğretim programları açılmalıdır.

Uluslararası Türk Dünyası Araştırmalarına ilişkin bir sonraki çalıştayın bir başka yerde ve iki yıl sonra yapılması kararlaştırılmıştır.

“Türk Kültürünün Gelişme Çağları: X-XIII Yüzyıllarda Merkezî Avrasya’dan Ön Asya’ya Yeni Açılımlar Uluslararası Sempozyumu” Türkistan’da (Kazakistan) Yapıldı.

“Türk Kültürünün Gelişme Çağları: X-XIII Yüzyıllarda Merkezî Avrasya’dan Ön Asya’ya Yeni Açılımlar Uluslararası Sempozyumu” Türkistan’da (Kazakistan) Yapıldı.

İlki Moğolistan’da “Başlangıç ve Yazıtlar Çağı” adıyla gerçekleştirilen “Türk Kültürünün Gelişme Çağları” adlı sempozyumun ikincisi, 20-21 Nisanda “X.-XIII. Yüzyıllarda Merkezî Avrasya’dan Ön Asya’ya Yeni Açılımlar” adıyla Kazakistan’ın Türkistan kentinde gerçekleştirildi. Sempozyum Ahmet Yesevi Üniversitesi ev sahipliğinde, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, Atatürk Kültür Merkezi ve Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü işbirliğinde gerçekleştirildi.

Sempozyum 20 Nisan Cuma günü Ahmet Yesevi Üniversitesi Konferans salonunda Kazakistan Cumhuriyeti ve Türkiye Cumhuriyeti milli marşlarının çalınmasıyla başladı. Daha sonra protokol konuşmalarına geçildi. Ahmet Yesevi Üniversitesi Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Taljan Perdeşulı Rayimberdiyev, Ahmet Yesevi Üniversitesi Rektör Vekili Prof. Dr. Salih Aynural, Ahmet Yesevi Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Lesbek Taşimov, Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü Başkanı Prof. Dr. Dursun Yıldırım ve Atatürk Kültür Merkezi ile Ahmet Yesevi Üniversitesi Mütevelli Heyeti Başkanı Prof. Dr. Osman Horata açış konuşmasıyla katıldılar. Prof. Dr. Osman Horata, konukları “14 ülke, 30 civarında Türk ve akraba topluluktan öğrenciyi, Ahmet Yesevi’nin bilgi, sevgi ve hoşgörü çatısı altında toplayan, Türkiye ve Kazakistan dostluğunun bu sembol kurumuna hoş geldiniz” diyerek selamladı.

Sempozyumun amacını Türk Kültürünün Orta Asya'dan Anadolu'ya doğru gelişen değişim sürecini, bütün boyutlarıyla ele almak ve geçmişin tecrübesiyle geleceğe ışık tutmak olarak özetleyen Horata, Türk Kültürünün iki önemli dönüşüm sürecine dikkat çekti. Horata, sempozyumda ele alınan dönemin Türk kültürünün kendi bölgesi dışındaki diğer kültür ve medeniyetlerle karşılaşması sonucu ger-

çekleşen ilk temel dönüşümü, yeni bir “kültürleşme” sürecini ifade ettiğini kaydetti. Horata, “Bundan önceki Çin, Budist ve Maniheizt kültürlerle etkileşim ise kısmi düzeyde kalmış, kitleler hâlinde köklü dönüşüm ilk defa İslamiyeti kabul ile gerçekleşmiştir” diye konuştu. Prof . Dr. Osman Horata, Türk kültürünün ikinci önemli dönüşüm sürecinin ise Batı medeniyetinin etkisi altına girdiği 18.yüzyılda başladığını ve günümüzde de sürdüğünü vurguladı.

Kültürel değişim ve dönüşümlerde kavram tartışmalarına da değinen Horata Kültürel öğelerin aktarılmasını ifade eden “kültürleşme” ile “kültür değişimi”nin farklı süreçler olduğunu kaydetti. “Kültür değişimi”nin neleri kapsaması gerektiği konusunda net bir görüş olmadığını vurgulayan Horata “kültür değişimi” genellikle kültürü belirleyen temel değerler sistemindeki değişiklik olarak kabul edilmektedir. Bazı araştırmacılar, geleneksel toplumlarda temel değerlerin din tarafından belirlendiğini söyleyerek, kültür değişiminin ancak din değişimiyle mümkün olacağını söylerler. Bazı araştırmacılara göre ise ‘kültür değişimi’, bir toplumun düzenini bir modelden bir başka modele dönüştürmesi, yani siyasi, idari, hukuki ve eğitim yapısında meydana gelen sistem değişimidir. Hangi açıdan bakılırsa bakılsın, Türklerin İslamiyete girişiyle başlayan bu süreç bir ‘kültür değişimi’ni ifade eder” diye konuştu.

Türklerin tarih boyunca, önemli ticaret ve ulaşım yolları üzerinde yaşamasının farklı kültürleri tanımasını ve kültürlerini geliştirmelerinde önemli rol oynadığını belirten Horata, bir kültürü oluşturan “ana maya”nın kendini yenilemesinin, kendisiyle uyumlu, yeni terkiplere girmesinin gerekliliğine dikkat çekti. Prof. Dr. Osman Horata “Kültürler için asıl handicap, yenileşme, gelişme değil, statikleşme ve kendi kendini tüketmedir. Türkler, Orta Asya bozkırlarında başlayan ve Akdeniz içlerine kadar uzanan uzun yolculuklarında, yüzlerce etnik ve dinî kültürle karşılaşmışlardır. Türk kültürünün rengini de temel kaynaktan getirdiklerinin yanında farklı zaman ve zeminlerdeki bu sayısız karşılaşmalar belirlemiş; sürekli gelişime ve değişime dayalı bu yapı, Türkleri büyük kültürlere ve uygarlıklara taşıyan temel dinamiklerden biri olmuştur” dedi.

Türklerin gelişim ve dönüşüm süreçlerinde asimile olmadan ve asimile etmeden yaşamayı başardığını kaydeden Horata, Batı medeniyeti etkisinde gelişen ikinci temel dönüşüm sürecinin de bu tarihî tecrübeye uygun bir şekilde sonuçlanması dileğinde bulundu. Bu noktada iletişim araçlarındaki baş döndürücü gelişmenin de doğru değerlendirilmesi gerektiğine dikkat çeken Horata, “Tarih sahnesinde kalabilmenin temel koşulu ise, şüphesiz sürekli devam eden ve edecek olan bu yarışta kaybetmemekten geçmektedir” şeklinde konuştu.

Türklerin İslamiyeti kabulüyle göçebe, bozkır kültüründen yerleşik köy ve şehir hayatına da geçmeye başladığını ve bu değişimin hayat tarzından bilim, kültür ve sanat hayatına kadar büyük, köklü değişiklikleri beraberinde getirdiğini vurgulayan Prof. Dr. Horata “Türklerin İslam medeniyetine dayalı gerçekleştirdiği büyük gelişimin fikrî ve kültürel temelleri, esas olarak 10-12. yüzyıllarda bu topraklarda

atılmıştır. Bu temeller üzerinde Orta Asya Türkleri, 15. asırda ‘Türk Rönesansı’nı gerçekleştirirken; 11. yüzyıldan itibaren Anadolu’ya akın eden Oğuz Türkleri, neticeleri tahmin edilemeyen büyük bir siyasi, sosyal ve kültürel oluşumun temellerini atmışlardır” dedi.

Anadolu'ya göçeden Türklerin Ata Yurt'tan getirdiklerinin yanında Bizans kültürüyle de etkileşim içine girdiğini söyleyen Horata Mehmet Fuat Köprülü'ye atıfta bulundu ve "bunlar daha çok yüksek ve maddi kültürle sınırlı kalmıştır. Köprülü'nün belirttiği gibi, Selçukluların yıkılmasından sonra Anadolu topraklarında Arap ve Fars kültüründen alınan bir 'cila' altında, Orta Asya'da şekillenen millî bir hayat tarzı hâkim olmuş ve bu yapı, Türkleri yüz elli yıl gibi kısa bir sürede, İslam medeniyeti içinde son derece gelişmiş, yeni, özgün bir terkibe ulaştırmıştır" ifadelerini kullandı.

Protokol konuşmalarının ardından Türk Cumhuriyetleri müziklerinden oluşan bir dinleti sunuldu. Daha sonra sempozyuma özel bir "Açılış Oturumu" yapıldı. Prof. Dr. Reşat Genç ve Prof. Dr. Kulbek Ergöbek başkanlığında gerçekleştirilen söz konusu oturumda sırasıyla Prof. Dr. Ahmet Yaşar Ocak "Türkler ve İslamiyet (Türklerin İslamiyeti Kabulü): Eleştirel Bir Bakış", Prof. Dr. Abdulmalik Nysanbayev ve Prof. Dr. Natalia Seytahmetova da "XI. yy Türk Kültürünün Ruhsal ve Ahlaki Çağrışımları" başlıklı bildirimlerini sundular.

Sempozyuma Türkiye, Kazakistan, Özbekistan, Macaristan ve Almanya'dan 64 bilim insanı katıldı. İki gün süren ve eşzamanlı olarak dört ayrı salonda sunulan bildirimler, "Dil Ve Edebiyat Çalışmalarına Eleştirel Bakışlar", "Tarih ve Sosyal Yapı Çalışmalarına Eleştirel Bakışlar", "Dinî Hayat ve İslamlaşma Çalışmalarına Eleştirel Bakışlar", "Düşünce, Bilim ve Sanat Çalışmalarına Eleştirel Bakışlar", "Dil ve Edebiyatla İlgili Meseleler", "Dil, Edebiyat ve Sosyal Yapı ile İlgili Meseleler", "Tarih ve Sosyal Yapı ile İlgili Meseleler", "Dinî Hayata Dair Meseleler", "Sosyo-Kültürel Kurumlara Dair Meseleler", "Düşünce, Bilim ve Sanata Dair Meseleler" ile "Sosyal Yapı Ve Sanat İle İlgili Meseleler" başlıkları altında toplandı. Her oturum sonunda ayrıca soru-cevap, katkı ve tartışmalara yer verildi.

Sempozyumun ikinci ve son gününde Prof. Dr. Osman Horata başkanlığında bir "Kapanış Oturumu" düzenlendi. Söz konusu oturumda sırasıyla Prof. Dr. Reşat Genç, Prof. Dr. Süleyman Hayri Bolay, Prof. Dr. Marcel Erdal, Prof. Dr. Mihail Dobrovits, Prof. Dr. Abdulmalik Nysanbayev ve Prof. Dr. Dursun Yıldırım değerlendirmeleriyle katkıda bulundular.

Sempozyum programı farklı sanatsal etkinliklerle ve gezilerle de renklendi. Sempozyum için Kazakistan'a gelen katılımcılar ilk olarak Otrar'da bulunan Farabi Müzesi ve Aslan Baba Türbesi ile Türkistan'ın tarihî yerlerini gezdiler. Katılımcılar, ayrıca Hoca Ahmet Yesevi Türbesini ziyaret ettiler. Diğer taraftan, Sempozyum boyunca Ahmet Yesevi Üniversitesi Kültür Merkezi fuaye salonunda, Güzel Sanatlar Fakültesi ve Yaygın Eğitim Merkezi öğrencileri tezhip ve hediyelik eşya sergileri düzenledi.

Katılımcılar, sempozyumun birinci gün akşamında Ahmet Yesevi Üniversitesi Biy Sultan Dans Topluluğu tarafından hazırlanan programı izlediler.

22 Nisan 2012 tarihinde düzenlenen sosyal programda ise, bütün katılımcılara, Sır Derya nehri kenarında öğle yemeği ikram edildi. Sempozyum, katılımcıların ülkelerine dönmeden önce yaptığı Çimkent gezisiyle son buldu.

I. Uluslararası Eğitim Sosyolojisi Sempozyumu (10-11 Mayıs 2012, Ankara) 1st International Symposium on the Sociology of Education

Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı ve Ankara Üniversitesi Rektörlüğü işbirliğiyle, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Eğitimin Kültürel Temelleri Bölümü Eğitimin Sosyal ve Tarihi Temelleri Anabilim Dalı Başkanlığının ev sahipliğinde I. Uluslararası Eğitim Sosyolojisi Sempozyumu bu alanda bir ilk olarak gerçekleştirildi.

Sempozyum 10 Mayıs Perşembe günü, Ankara Üniversitesi Avrupa Toplulukları Araştırma ve Uygulama Merkezi (ATAUM) Cebeci Yerleşkesinde başladı. Açılış ve müzik dinletisinden sonra protokol konuşmalarına geçildi. Sempozyumun açılış töreninde Ankara Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Cemal Taluğ, Atatürk Kültür Merkezi Başkanı Prof. Dr. Osman Horata, Eskişehir Valisi Dr. Kadir Koçdemir, Eğitim Bilimleri Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Gönül Akçamete, Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürü Prof. Dr. Nejla Kurul ve Sempozyum Düzenleme Kurulu Başkanı Prof. Dr. İsmail Doğan birer konuşma yaptılar. Daha sonra "Açılış Oturumu" yapıldı. Söz konusu oturumda sırasıyla çağrılı konuşmacılar, Prof. Dr. Uwe H. Bittlingmayer, (Pädagogische Hochschule, Freiburg, Almanya), "One Step Forward, Two Steps Back. Education Between the Ongoing Hope of Emancipation and Increasing Inequality and Power", Prof. Dr. Peter Mayo, (University of Malta, Malta), "The Meaning of Workers Solidarity Today: An Educationist's Perspective", Assoc. Prof. Dr. Jerrold Kachur, (University of Alberta, Kanada), "Toward a Sociology of Freedom And Power in The Politics of Post-Liberal Education", Prof. Dr. Beate Kraus, (Technische Universität Darmstadt Institut Für Soziologie, Almanya), "Education And Society in Germany. Sociological Contributions to a Controversial Field" konulu bildirimlerini sundular.

Ayrıca sempozyumun bir etkinliği olarak tasarlanan ve yayınlanan editörlüğünü Prof. Dr. İsmail Doğan'ın yaptığı 27 makale ve incelemenin yer aldığı Eğitim Sosyolojisi: Dün, Bugün, Yarın adlı anı kitabı ve yanı sıra sempozyum bildiri özetleri kitabı da katılımcılara sunuldu.

Oturlar şu; Eğitim, Kültür ve Sosyal Dayanışma, Toplumsal Değişme ve Eğitim, Yeni Öğretmen: Tarihsel ve Güncel Bağlam, Eğitimde Fırsat Eşitliği ve Yeni Eşitsizlikler, Yeni Öğrenci, Kimlik, Kültür ve Eğitim, Küreselleşme ve Eğitim, Eğitim Sosyolojisinde Kuramsal ve Pratik Sorunlar, Toplumsal Değişme ve Siyaset, Modernleşme ve Eğitim, Demokratik Vatandaşlık ve İnsan Hakları Eğitimi, Çok kültürlülük ve Eğitim, Eğitimin Felsefi Temelleri, Eğitim Sosyoloji Malzemesi Olarak Süreli Yayınlar, Bilgi ve İletişim Teknolojileri ve Toplum, Bazı Türk Cumhuriyetlerinde Yükseköğretim ve Eğitim Sorunları, Türk Cumhuriyetlerinde Gençlerin Eğitim ve Sosyalleşme Sorunları, Kuramsal Yaklaşımlar, Eğitim ve Toplum, Eği-

timde Değer Sorunu, Yeni Öğretmen: Tarihsel ve Güncel Bağlam, Yeni Üniversite, Yeni Eğitim, Eğitim Sosyolojisinde Kuramsal ve Pratik Sorunlar, Çocuk Kültürü ve Çocuk Hakları, Göç, Toplumsal Hareketlilik ve Eğitim, Tarih, Gelenek ve Eğitim, Bir Kültür ve Eğitim Dili Olarak Futbol, Eğitimin Toplumsal Ortamları: Medya, Türk Dünyası ve Eğitim, Eğitimin Toplumsal Ortamları: Sanal İlişkiler, Eğitimin Toplumsal Ortamları: Aile, Demokratik Vatandaşlık ve İnsan Hakları Eğitimi, Sivil Toplum, STK'lar ve Eğitim, konu başlıklarında ele alındı.

1. günün sonunda konuklara akşam ATAUM Fuaye Salonunda bir kokteyl verildi. Öğle yemekleri de Çınar Restaurant'da yenildi.

Sempozyuma Türk Cumhuriyetlerinden katılarak bildiri sunan bilim insanları, Doç. Dr. Abulfez Süleymanlı, Türk Dünyası Sosyologlar Birliği Başkan Yardımcısı, Azerbaycanlı sosyolog, Prof. Dr. Tınıştık Kaldıbayeva, Kazakistan Gumilyov Üniversitesi, Burul Sagınbaeva, Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi, Khusein İsaev, Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi, Dr. Kadian Boobekova, Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi, Prof. Dr. Akmatalı Alımbekov, Kırgızistan, Dr. Güler Ahmedova, Azerbaycan Milli Meclisi Milletvekili, Dr. Cesaret Valehov, Azerbaycan, Doç. Dr. Mamedova Şalale, Bakü Devlet Üniversitesi, Azerbaycan, Prof. Dr. Selahaddin Halilov, Azerbaycan Üniversitesi, ve Prof. Dr. İsmail Doğan, I. Uluslararası Eğitim Sosyolojisi Sempozyumu Düzenleme Kurulu Başkanı, Ankara Üniversitesi Eğitimi Bilimleri Fakültesi, TRT AVAZ'ın sabahları canlı yayınlanan "Yeni Gün" programına konuk oldular.

I. Uluslararası Eğitim Sosyolojisi Sempozyumu'nun amacı, Türkiye'de toplumsal değişimin yol açtığı eğitim gereksinimleri ile küreselleşmenin eğitim üzerindeki etkileri ve sonuçlarını tartışmak ve bu çerçevede; eğitimde öne çıkan yeni yaklaşım ve kavramların, paradigma ve kuramların, yeni toplumsal ve küresel olguların öğretim kurumlarını ve öğretime konu ve taraf olan aktörleri (öğrenci, öğretmen, veli ve diğer toplumsal bileşenleri) nasıl etkilediğini tartışmak, elektronik iletişim olanaklarının arttığı ve görsel-eğitsel yöntemlerin öne çıktığı bir çağda eğitimi ve eğitim sistemlerini bekleyen yeni toplumsal sorunları belirlemek, bir disiplin olarak eğitim sosyolojisinin özelde eğitim bilimlerinin genelde ise sosyal bilimler için; eğitim bürokrasisi ve eğitim dünyası için artan önem ve işlevine kamuoyunun dikkatini çekmekti.

Sempozyuma 50'den fazla Türkiye dışından, 250'den fazla Türkiye içinden yaklaşık 300 bilim insanı katıldı. Eğitimi küresel ve toplumsal boyutlarda umur eden araştırmacı ve akademisyenleri bir araya getirmeyi; bilgi ve deneyimlerini paylaşmayı amaçlayan sempozyum yoğun bir ilgi gördü. Batıdan, Doğudan ve hatta Güney'den Mısır'dan, çok uzaklardan; Japonya'dan, Rusya'nın Tuva ve Başkurdistan Cumhuriyetlerinden, Kanada, Amerika, Almanya, Malta, Kazakistan, Azerbaycan, Gürcistan, Kırgızistan'dan, konuklar ağırlandı. Van'dan, Mardin'den, Çanakkale'den, İzmir'den, Ağrı'dan, İstanbul'dan, Sakarya'dan, Konya'dan, Kütahya'dan, Eskişehir'den, Isparta'dan ve ülkemizin diğer kentlerinden gelen meslektaşlar ve dostlar, eğitimin toplumsal önemine inanan insanlarla birlikte

bir bilgi şöleni gerçekleşti. Eğitim sosyolojisinin eğitim sistemleri, eğitim programları, toplumsal ve eğitimsel hayat için, bir bilim dalından daha fazla bir şey olduğu kamuoyuna iletildi. Güçlü bir bilimsel söyleme vücut verildi.

İki gün boyunca 7 ayrı salonda eş zamanlı olarak gerçekleştirilen 39 oturumda 220 bildiri sunuldu. Oturumların sonunda ayrıca soru-cevap, katkı ve tartışmalara yer verildi. Sempozyumun ikinci ve son gününde Prof. Dr. İsmail Doğan başkanlığında bir Sempozyum Sonuç ve Değerlendirme Paneli düzenlendi. Bu panelde değerlendirmelerle katkıda bulunuldu ve "Sonuç Bildirgesi" okundu.

Ölümünün 50.Yılında “Rüya ile Hayal Arasında” Ahmet Hamdi Tanpınar Uluslararası Sempozyumu (24-25 Mayıs 2012, İstanbul)

Atatürk Kültür Merkezi ve Yıldız Teknik Üniversitesi işbirliğiyle düzenlenen Ölümünün 50. Yılında “Rüya ile Hayal Arasında” Ahmet Hamdi Tanpınar Uluslararası Sempozyumu İstanbul’da gerçekleştirildi.

Açılışı 24 Mayıs 2012 tarihinde Yıldız Teknik Üniversitesi Oditoryum salonunda yapılan Tanpınar Sempozyumu, saygı duruşu ve İstiklal Marşı’nın okunmasıyla başladı. Daha sonra açış konuşmalarına geçildi. Kürsüde yerini alan YTÜ Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Başkanı ve Sempozyum Bilim ve Danışma Kurulu üyesi Prof. Dr. Yakup Çelik, Tanpınar’ın Türk edebiyatı açısından önemine değindi ve ölümünün 50. yılında Tanpınar’ın YTÜ çatısı altında anılmasından mutluluk duyduklarını belirtti.

Merkezimiz Başkanı Prof. Dr. Osman Horata, aynı zamanda Ahmet Yesevi Üniversitesi Mütevelli Heyet Başkanı sıfatıyla Kazakistan’da bulunduğu için toplantıya katılamadı. Atatürk Kültür Merkezini temsilen kürsüye gelen Uzman Ömer Çakır da, Ahmet Hamdi Tanpınar’ın eserleriyle nasıl tanıştığını anlatarak söze başladı. Atatürk Kültür Merkezinin, kültürümüzün öncülerini önemli ölüm ve doğum yıllarında anmayı bir gelenek haline getirdiğini ve bu geleneği Ankara merkezli olmaktan çıkararak üniversiteler işbirliğiyle bütün yurt sathına yayma çabası içinde olduklarını söyledi.

Yıldız Teknik Üniversitesi Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Tamer Yılmaz da Rektör adına kısa bir açış konuşmasıyla törene katıldı. Sempozyumun Yıldız Teknik Üniversitesinde yapılmasından duyduğu memnuniyeti belirten Yılmaz, Atatürk Kültür Merkeziyle bundan sonra da işbirliği içinde olmak istediklerini belirtti ve sempozyumun hazırlanmasına emeği geçenlere teşekkür etti.

Açış konuşmalarının ardından Yıldız Teknik Üniversitesi tarafından Tanpınar çalışmaları vesilesiyle Türk edebiyatına, Türk yayıncılığına emek veren, katkı sağlayan Prof. Dr. İnci Enginün, Prof. Dr. Zeynep Kerman, Prof. Dr. Birol Emil ve Tanpınar’ın eserlerini yayımlayan Dergah Yayınevi’nden Ezel Elverdi’ye “Teşekkür Plaketi” verildi.

1978 yılı TRT yapımı "Ahmet Hamdi Tanpınar" belgeselinin gösteriminden sonra I. Oturuma geçildi. Gazeteci-yazar Doğan Hızlan'ın başkanlığında gerçekleştirilen söz konusu oturuma Prof. Dr. Yavuz Demir, Prof. Dr. Mehmet Törenek ve Yrd. Doç. Dr. Nesrin Feyzioğlu bildirimleriyle katıldılar. İki gün süren ve 9 oturumda gerçekleştirilen sempozyuma yurt içi ve yurt dışından toplam 29 bilim adamı katıldı. Her bir oturumun ardından soru ve tartışmalara da yer verilen toplantı öğrencilerin ilgisiyle karşılandı.

Ölümünün 50. Yılında "Rüya ile Hayal Arasında" Ahmet Hamdi Tanpınar Uluslararası Sempozyumu, Prof. Dr. Önder Göçgün, Prof. Dr. Yavuz Demir, Prof. Dr. Yakup Çelik, Yrd. Doç. Dr. Mehmet Törenek, Doç. Dr. Ayşe Banu Karadağ ve Timour Muhidine'nin katılımıyla yapılan "Kapanış ve Değerlendirme Oturumu" ile sona erdi.

Divan Şiirinin Dili Uluslararası Çalıştayı (27-28 Nisan 2012 Ankara)

Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği himayelerinde Atatürk Kültür Merkezinde Ankara'da uluslararası düzeyde "Divan Şiirinin Dili" konulu bir çalıştay yapıldı.

27-28 Nisan 2012 tarihleri arasında Başkent Öğretmenevi'nde gerçekleştirilen çalıştaya özel bir açılış töreni yapıldı. Tören, Çalıştay Düzenleme Kurulu Başkanı Gazi Üniversitesi öğretim üyesi Prof. Dr. İsmail Aksoyak'ın açış konuşmasıyla başladı. Aksoyak konuşmasında özetle, Divan Şiirinin Dili Çalıştayı için büyük bir heyecanla bir araya gelmelerinden bahisle, Divan Şiiri'nin dili konusunda uzun yıllar emek vermiş 25 kadar bilim insanının sunacakları bildiri-lerle 14. yüzyıldan 19. yüzyıla kadar Divan Şiiri'nin dilinin nasıl değiştiğini, geliştiğini ve farklılaştığını bir bütün ola-

arak gözler önüne sereceğinden bahsetti.

Törende hazır bulunan Merkezimiz Başkanı Prof. Dr. Osman Horata da bir açış konuşması sundular. Horata konuşmasında şunlara değindi:

"Atatürk Kültür Merkezi olarak alanımızla ilgili bir toplantı vesilesiyle sizleri konuk edebilmekten duyduğum memnuniyeti ifade ediyor ve siz değerli meslektaşlarımı saygıyla selamlıyorum. Eski Türk edebiyatı veya Divan Edebiyatı meslek hayatımızı üzerine bina ettiğimiz, hayatımızın önemli bir kısmını hasrettiğimiz bir alan. Toplantımızın konusu da Divan Şiiri'nin dili. Bildiğim kadarıyla bu uluslararası çalıştay sadece bu konuya hasredilen ilk ve en geniş katılımlı toplantı. Bu bakımdan toplantının düzenlenmesinde büyük emeği geçen değerli meslektaşım Prof. Dr. İsmail Aksoyak'a huzurlarınızda teşekkür ediyorum.

Değerli konuklar; Divan Edebiyatı'nın dilinin Arapça ve Farsçanın taklidi, sun-i, hayattan kopuk bir dil olduğu düşüncesi ilk olarak yeni bir kültürel değişim sürecinin başladığı Türk modernleşmesinin entelektüel ve sosyal temellerinin atıldığı Tanzimat Döneminde dile getirilmeye başlandı. Kültürel değişim, kurumsal yapıdan sosyal ve kültürel yapıya doğru gelişme sürecinde daha da yaygınlaştı. İdeolojilerin deli gömleğinin sadece düşünce dünyamızı değil, duygu ve hayal dünya-

mızı da işgal altına aldığı yıllarda da adeta tabulaştı. 1950'li yıllardan itibaren kırsal bölgelerden kentlere doğru nüfus hareketliliğinin yoğunlaşması ve kitle iletişim araçlarının gelişmesine bağlı olarak geleneksel ile modernin eski ile yeninin, cemaat ile cemiyetin karşılıklı etkileşim, çatışma ve değişme sürecinde birbirlerine zıt yaklaşımların konusu oldu. 1980'li yıllardan sonraki dışa açılma sürecinin getirdiği değişim ile toplumsal ve kültürel gelişimin geldiği seviye birçok şeyi değiştirdiği gibi, bu edebiyatla ilgili kalıplaşmış değerlendirmeleri de rağbetten düşürdü. Tarihin üzerimizden atılması gereken bir yük olduğu yaklaşımı yerini tarihi yeni-

den keşfe, önyargıları ise yerini aklın ve bilimin sesine bıraktı. Konuşmamda birbiriyile tamamiyle zıt değerlendirmelere konu olan bu şiirin diline belagatin ölçütleri çerçevesinde yaklaşmaya ve bazı tespitlerimi sizlerle paylaşmaya çalışacağım.

Değerli meslektaşlarım; bilindiği üzere belagatçiler, sözü güzel bir kıza benzetir. Kızın güzelliğini de zâtî (aslî) ve arazî (sonradan gelen) olmak üzere ikiye ayırırlardı. Şiirde zâtî güzellik mânâyâ, arazî güzellik de söz güzelleştiren sanatlara yani bedii sanatlara tekabül ediyordu. Bu, güzelin doğuştan gelen güzelliği, endamı, zarafeti zâtî; giyinip kuşandıkları, takıp takıştırdıkları ise arazî güzellik olarak kabul edilirdi. Onlara göre zâtî güzellikten yoksun arazî güzelliğin hiçbir önemi yoktu. Aslî güzellikten yoksun arazî güzelliğe sahip güzel ise aşırı şekilde süslenmiş bir çirkine benzetilirdi. Güzel ise süslenmese de güzeldi. Âlâ olan ise ikisinin de bir arada olmasıydı. Her devrin güzellik anlayışı farklılıklar gösterse de zâtî ve arazî güzellik arasındaki uyum ve bütünlük her zaman geçerliliğini koruyan ölçütlerdi.

Değerli meslektaşlarım ve sevgili öğrenciler; bu açıdan divan şiirinin diline bakıldığında nasıl bir görünüm arz etmektedir? Şiir güzelinin doğuştan gelen boyu, posu, endamı, yüzü güzel midir? Üzerindeki giyimkuşama, süsleri bu güzelliğe güzellik mi yoksa başka bir şey mi katmaktadır? Güzellik malumlarınız olduğu üzere Allah vergisidir. Yani genetik yapıyla ilgili bir husustur. Bu edebiyatın dili genetik olarak daha çok Arap Edebiyatı ile şekillenen ve Fars şiiriyle geliştirilen bir kaynaktan besleniyordu. Ahmet Yesevi'den gelen ve Yunus Emre ile olgun ürün-

lerini veren bir gelenek bu mayayla yeni bir terkibe girdi. Terkibin kıvamını bulması ise biraz zaman aldı. Bu yapı genetik açıdan bu edebiyatın son derece şanslı olduğunu, boyu, posu ve endamıyla şiir güzeline güzelik için gerekli şartlara sahip olduğunu göstermektedir. Bu güzelik kültür ve uygarlıkların merkezi bir coğrafyada ve büyük bir imparatorluk geleneği içinde kültür ve eğitimle birleşerek tavrı, giyimi kuşama, nazı ve edasıyla evrensel ve son derece gelişmiş estetik bir seviyeye ulaştı. Bu şiirin dili bir Süleymaniye, bir Selimiye Camisi'ndeki vakur, görkem ve zarafeti yansıtıyordu. Eskiler konuşma dilinin sadeliği ve doğallığındaki söyleyişe halis, saf şiir diyorlardı. Halis şiir için güzelin süslenmesine gerek yoktu. Güzel olan süslenmeye de güzel olduğuna göre şairler şiir güllerini niçin süsleme gereği duymuyorlardı? Onlara göre böyle bir güzeli anlatmak bir güzeli sadece örtülmesi gereken yerleri örterek ortaya getirmek gibi görülüyordu. Öyleyse sanatkar gördüklerine daha farklı bir gözle bakmalıydı. Çünkü edebiyat iletişimden ziyade heyecan verme ve etkilemenin ön planda olduğu bir söz sanatıydı. Şair okuyucuların estetik zevkine hitap edebilmek amacıyla ses ve söz tekniklerinden yararlanarak sıradan kelimeleri yeniden canlandırmaya çalışıyordu. Anlam ve sesin ilgisi bir peyzajın veya odanın ışıkla olan ilgisi gibiydi. Şairin farkı da anlam ve ses arasındaki uyumu gerçekleştirme düzeyinde ortaya çıkıyordu. Kelime seçiminde anlam bakımından uygunluğa, çağrışım zenginliğine, kulağa ve zevke hoş gelmesine çok özel bir gayret sarf eden adeta birer dil virtüözü olan divan şairleri şiirde manayı ihmal etmemekle birlikte daha ziyade sese yaslanıyorlardı. Fakat bu kaygı divan şairlerini zaman zaman yapmacığa ve tekkellüte düşürüyor, şiirlerini edebi değere haiz olmayan söz oyunları ile doldurmalarına sebep oluyordu.

Değerli konuklar, herkesin çekici güzelliğe sahip olmaması gibi şüphesiz her şiir de aynı ölçüde güzel değildir. Divanların önemli bir kısmı şiir güzeline sanatlı ve külfetli söyleyişi girdabında kaybolduğu örneklerle doluydu. Bunların dışındaki son derece gelişmiş estetik bir seviyeyi yansıtan dil ve edebiyat tarihimiz içinde müstesna bir yere sahip şiirler ise önemini ve güzelliğini her devirde koruyacak evrensel düzeyde bir güzelliğe sahip örneklerdir. Toplantımız, işte bu güzelliğin sırlarını değişik boyutlarıyla ortaya koymayı amaçlamaktadır. Bu uluslararası çalıştayın bu konudaki çalışmalara iyi bir başlangıç olması ümidiyle toplantımızı bildirileri ve katılımlarıyla onurlandıran siz değerli meslektaşlarıma, Düzenleme Kurulundaki arkadaşlarımıza ve sizlere hizmeti aksaksız bir şekilde verme çabası içindeki değerli mesai arkadaşlarıma, bu toplantımızda bizleri yalnız bırakmayan sevgili öğrencilerimize bir kez daha teşekkür ediyor ve toplantının başarılı geçmesini temenni ediyorum.”

Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri Sayın Prof. Dr. Mustafa İsen de çalıştay vesilesiyle bir açış konuşması sundular. Sayın İsen konuşmasında şunlara değindi:

“Çok değerli katılımcılar; ben de herkesi selamlıyorum. Atatürk Kültür Merkezince düzenlenen bu tematik toplantı her bakımdan çok önemli. Ben bunu biraz kendi şahsi tarihime birleştirerek ifade etmeye çalışacağım. Atatürk Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünü 1975 yılında bitirdim. Yaklaşık 40 kıla yaklaşan bir süredir Divan Edebiyatı ile içli-dışlıyım. Dolayısıyla bu kırk yıllık tarihi biraz kendi yaklaşımıyla, meslekî bir yaklaşım çok örtüşen bir tavır sergiliyorum.

Bu çerçevede birkaç hususu dile getirmek istiyorum.

Değerli arkadaşlar ben 1980’li yıllarda tezkireler üzerine bir çalışma gerçekleştirdim. Bugünlerde onun yeni bir baskısı da yapıldı. Bu çalışmanın giriş bölümünde şöyle bir şeye dikkat çekmişim: “Başta adı olmak üzere hâlâ pek çok meselesi tartışılan, şekil ve tür problemleri hemen hemen hiç halledilmemiş bir alanla uğraşıyoruz, işte ben bu alanın şu tarafına ışık tutmak istiyorum” şeklinde bir girişle başlamışım. Şimdi bu kitabın yayımlanmasından aşağı yukarı 20 yıla yakın bir süre geçtikten sonra dönüp, bu yeni neşir dolayısıyla bir daha baktığımda çok büyük bir memnuniyetle şunu gördüm, yani bir insanın meslek hayatında “şu sıkıntılar var” diye serzenişte bulunup, yirmi yıl sonra bu problemlerin nasıl bir konuma geldiğinin değerlendirmesi gerçekten ilginç. Ve bugün keyifle ifade ediyorum ki bu alandaki çalışmalar çok tatmin edici bir noktaya gelmiştir. Ben divan nesirleri üzerine bir çalışma yaptım. Yani bu Türkiye’nin kültürel gelişimiyle ilgili bir başka projeksiyondur. 1980’li yıllara kadar Türkiye’de neşredilmiş divan sayısı, Sayın Prof. Dr. Mertol Tulum burada, Sayın Hilmi Yavuz burada, bunlar bu eski dönem daha çok bildikleri için. Yani yılda 1 divan bile yayımlanmıyordu. Bakın tarihine, aşağı yukarı 1980’li yıllara kadar yayımlanan divan sayısı birkaç yılda bir taneydi. Bugün önemli divanların çok büyük bir bölümü neşredildi. Alanla ilgili teorik çalışmaların var olan önemli bir kısmı çözümlendi. Bir takım bakış açılarının doğruluğu ve eğriliği tartışıldı ve az-çok bir sonuca ulaştı. Bütün bunlardan hareketle şunu söylemek istiyorum: Bir kere daha rahmetle analım, Mehmet Çavuşoğlu, ho-

cam Haluk İpekten, Amil Çelebioğlu ve hâlâ aramızda bulunan Mertol Tulum'un bu alanla ilgili çok kıymetli çalışmaları vardır. Ve buradan hareketle bizim neslimiz, benden daha sonraki nesildeki arkadaşlar, beraber akademik çalışmalar gerçekleştirdiğimiz çeşitli üniversitelerdeki arkadaşlar, kısacası bu salonda bulunan ekip, yaşları 30 ila 70 arasındaki bu ekip Türkiye'de Divan Edebiyatı açısından -öbür alanlarda da ben çok iyi gelişmeler olduğunu görüyorum- rolünü iyi icra etmiştir. Ben doğrusu bu ekibe Türkiye'nin çok teşekkür borçlu olduğunu düşünüyorum. Bu alandaki problemlerin çözümüne çok ciddi katkılarda bulduklarını düşünüyorum.

Benim sıklıkla kullandığım bir metafor vardır: "ufuk çizgisi" meselesi. Değerli arkadaşlar bütün bunlar yapıldı da sorun bitti mi? Hayır, şimdi bir başka evresindeyiz sorunların. Nasıl karşıya baktığımızda ufuk bir noktada bitiyor, Dünya sona eriyormuş gibi düşünüyoruz, ama oraya kadar yürüsek önümüze yeni ufuklar çıkacak, bu yeni imkanlar demektir, yeni sorunlar demektir. Şimdi bugün yeni ufuklarla karşı karşıyayız, yeni sorunlarla karşı karşıyayız.

Bu yeni sorunlar meselesine dikkat çekmek istiyorum. Gene bu mersiyelerle ilgili çalışmalardan örnek vereceğim. Bu çalışmanın ikinci basısının sonuna 100 küsur sayfalık bir kavramlar indeksi ekledim. Yani mersiye dünyasıyla ilgili her şeyi orada görmemiz mümkün. Ve buradan şöyle bir şey hayal ettim, -bunu kitabın önsözünde de yazdım- Türkiye'de tarihçiler, etnologlar, sosyologlar, psikologlar ve sosyal bilimlerin farklı alanlarında uğraşan insanlar bu bilgileri kendileri açısından değerlendirsiner. Şimdi biz Batı düşüncesine baktığımız zaman, mesela 14. yüzyılda, 15. veya 16. yüzyılda İngiliz sosyolojisi diye yazılmış kitaplar falan görmüyoruz. Yani onlar o dönemde çok kısıtlı yazı imkanlarıyla birlikte, bilmem hangi papazın tuttuğu dört sayfalık bilgi notundan, yeniden İngiliz sosyolojisine dair çok ciddi bilgiler çıkarıyorlar. Değerli arkadaşlar buradan şunu söylemek istiyorum: Bu çalışmalarda artık bir adım öteye giderek, Naili Divanı neşrinin bir adım önüne geçerek, yahut mersiyelerle ilgili neşrin bir adım önüne geçerek analitik çalışmalara geçme evresinde olmamız gerekiyor. İşte burada gündeme getirmek istediğim hususlardan bir tanesi budur. Bu açıdan bu toplantıyı önemsiyorum. Sayın Aksoyak ile birlikte bu toplantıya ilişkin işaretlerimizde böyle tematik çalışmalar geçelim, yavaş yavaş bu klasik toplantıları, eski Türk edebiyatı çalışmaları, yahut Türk kültürü çalışmaları gibi çok geniş kapsamlı sempozyumlardan daha spesifik, daha özel ve daha disiplinler arası ilişkileri de bir araya taşıyabilecek çalışmalara geçelim gibi bir yaklaşımdan hareketle bu toplantıyı değerlendirdik. Bu bakımdan bu çalışmayı önemsiyorum. Sayın Horata'da biraz içerden bakarak vurgulamaya çalıştı. Bizim dil ve üslup çalışmalarını farklı bir boyuta taşımamız gerekiyor. Mesela bu kadar dil çalışmalarına rağmen

dünyanın her yerinde biliyoruz her yazı dili bir bölgenin dili üzerine oturur ve o bölgenin dili taammüm ederek o ülkenin, o dilin yazı dili haline gelir. Biz Batı Türkçesinin hangi bölgenin yazı dili üzerinde geliştiğini ve nasıl bir çizgi üzerinde yürüdüğünü biraz el yordamıyla, hâlâ netleşmemiş alanlar bunlar, gerçekleştirebilecek, yapılabilecek alanlar bunlar. Bunları çözmemiz gerekiyor. Sayın Horata bir mimari benzetme yaptı. Ben de bununla ilgili olarak genç arkadaşlarıma ısrarla bir şey söylemek istiyorum. Arkadaşlar divan edebiyatı çalışırken -maalesef bizim kültürümüzde o eksik, keşke olsaydı- mesela “resimle ilgilenin” diyeceğim arkadaşlara, yok yani o tarafa ama şu var: Muhakkak surette mimari ile ilgilenin, mimarlık tarihi ile ilgilenin. Yani mimarî üslupla edebî üslup arasında, müzik üslubuyla edebî üslup arasında çok büyük paralellikler var. Müzik kültürümüzle muhakkak ilgilenin, mimarî kültürümüzle muhakkak ilgilenin ve bunlar arasındaki paralellik ve ilişkilerle -o meşhur tasnife bakacak olursak- somuttan soyuta doğru mimarî en somutu ve en kolay görülebilen meseleleri anlama kısmını daha kolaylaştırabiliriz bu hadiseyi. Bu dilin üslup tarihini, üslup açısından gelişimini muhakkak bizim ortaya koymamız lazım. Belki yeniden şunu düşünmemiz gerekiyor: Bir edebiyat tarihi çalışması yaptık malum. Türkçenin artık o temel edebiyat tarihinden sonra başka başka edebiyat tarihleri, yani temalar üzerinden giden, üslup tarihi üzerinden giden, belki sadece üslup tarihi üzerinden giden yeni bir edebiyat tarihi, yeni Türkçenin ardından yazılması lazım. Buna ihtiyaç olduğunu düşünüyorum. Bu çalışmayı, yine ilgili arkadaşlardan rica ediyorum, önümüzdeki günlerde çok uzatmadan bir de nesir üzerinden yapmak, nesir dili ile şiir dili paralellikleri var. Ama farklı noktaları da var. Sayın Tulum yine o alanla ilgili çok kıymetli çalışmalar ortaya koydu. Sayın Tulum bana katılacaklar mı bilmiyorum ama şiir dilinden yaklaşık 100 yıl sonra teşekkül ediyor “klasik nesir dili” dediğimiz şey. Bunun sebepleri konuşulmalı, gelişimi konuşulmalı. Yahya Kemal’in o meşhur “Bizde Resimsizlik ve Nesirsizlik” makalesi o kadar baskındır ki “bizde nesir yok” gibi bir yaklaşımı da beraberinde getirmiştir. Oysa, resimsizliğe katılıyorum ama nesirsizlik diye bir problemimiz yok. Yani Ortaçağ’da şiir tabiatıyla çok baskın, tabiatıyla bu türde çok daha fazla örnek var ama hayıflanacak durumda da değiliz nesir bakımından. Orada da yeteri kadar örneklerle karşı karşıyayız.

Bir başka güncel meseleyle ilişki kurarak konuşmamı tamamlayacağım. Ben bir ay kadar önce İstanbul’da bir toplulukta “Türkiye’de yeneden yapılanma” diye bir konuşma yaptım. O konuşmanın içerisinde de “muhafazakâr kanat normları oluşturulmalıdır” diye bir cümle sarf ettim. Bu konuşmanın bütün öbür boyutu göz ardı edilerek bu cümle öne çıktı ve bir aydır da tartışılıyor. Fakat burada iş büyük ölçüde din-sanat ilişkisi, muhafazakârlığı ben tamamen progresif anlamda kullandım.

Oysa muhafazakâr kelimesinin Türkçeye bir de "tutucu" diye çevrilen bir karşılığı var. Daha çok o boyut üzerinden yürüdü tartışma ama dikkat çekmek istediğim husus şu: Arkadaşlar bu meseleler, bakın "şöyle söylendi, böyle söylendi" falan ama toplumun sanki buna ihtiyacı varmış gibi bir aydan beri bu mesele tartışılmaya devam ediliyor. Öyle görülüyor ki daha da tartışılacak. Ama bu tartışmanın, mesela daha kültürel bir boyutta yürümesi geleneği henüz Türkiye'de yok. Keşke divan şiiri mesela bu meselede çok daha fazla gündeme gelse. Bizim mimarlık tarihimiz çok daha gündeme gelseydi. Buradan çok daha önemli bir mesajı özellikle genç arkadaşlara vermek istiyorum: Arkadaşlar öyle bir sürece giriyoruz ki bizim klasik kültürümüz şu veya bu biçimde önümüzdeki günlerde bugünkünden çok daha fazla önem kazanacak. Sayın Horata bahsetti, bunun dibe vurduğu dönemler oldu. Yeniden başka bir bağlamda ele alıyoruz, başka bir biçimde değerlendiriyoruz. Yani öyle bir dönem geliyor ki –hakikaten genç arkadaşlara söylüyorum- bu işin tadını çıkarabileceğiniz ve mesleğinizi çok daha keyif ile icra edebileceğiniz bir yaklaşım söz konusu. Ama bunun için gerekli donanımına sahip olmanız lazım. Önünüzde güzel bir örnek var. Sayın Prof. Dr. İskender Pala bu bilgiyi farklı noktalara taşıyarak hem topluma çok büyük katkılarda bulundu, hem manevi hemde maddi bakımdan tatmin olacak imkanlar elde etti. Bunu çok daha geliştirebilecek ortamlar geliyor, şartlar geliyor. Ama bu şartlarda siz gerekli, önemli aktörler olabilirsiniz. Yoksa imkanlar ortalıkta gezer de sizin payınıza çok fazla bir şey düşmeyebilir.

Ben bütün bu konuların önümüzdeki günlerde Türk kültürüne çok ciddi katkılar sağlayabilecek yeni yaklaşımlar doğuracağını bir kez daha ifade etmek istiyorum. Sayın Horata'ya, sayın Aksoyak'a ve onların etrafındaki diğer arkadaşlara katkıları dolayısıyla tekrar teşekkür ediyorum. Çok uzamadan nesirle ilgili çalışmayı da bir bağlamda ele alabilirsek bundan memnun olacağımı da ifade etmek istiyorum. Teşekkür ederim."

Açış konuşmalarının ardından çalıştay I. oturumuna geçildi. Başkanlığını Prof. Dr. İskender Pala'nın yaptığı söz konusu oturuma sırasıyla Prof. Dr. Hakan Karateke, Doç. Dr. Fahri Uluer ve Hilmi Yavuz konuşmacı olarak katıldılar.

Prof. Dr. Mehmet Arslan'ın başkanlığında yapılan II. oturumda sırasıyla, Doç. Dr. Edith Ambros, Prof. Dr. İlhan Genç ve Yrd. Doç. Dr. Dursun Ali Tökel konuşmalarını sundular.

Öğleden sonra yapılan III. oturumun başkanlığını ise Doç. Dr. Fatma Sabiha Kutlar üstlendi. Söz konusu oturuma sırasıyla Prof. Dr. Semih Tezcan ve Yrd. Doç. Dr. Tuba Durmuş konuşmacı olarak katıldılar.

Birinci günün IV. ve son oturumu Prof. Dr. Ahmet Kartal başkanlığında gerçekleştirildi. Bu oturumda sırasıyla Prof. Dr. İsmail Hakkı Aksoyak, Prof. Dr. M. Fatih Köksal ve Yrd. Doç. Dr. Furkan Öztürk konuşmalarını sundular.

28 Nisan Cumartesi günü gerçekleşen çalıştayın ikinci gününde Prof. Dr. Fatma Sabiha Kutlar V. Oturumun başkanlığını üstlendi. Prof. Dr. Süleyman Çaldak, Yrd. Doç. Cafer Mum, Yrd. Doç. Dr. Özer Şenödeyici, Yrd. Doç. Dr. Abdullah Aydın ve Yrd. Doç. Dr. Halil Çeltik söz konusu oturuma konuşmacı olarak katıldılar.

Çalıştayın VI. ve son oturumu Dr. Mehmet Kalpaklı'nın başkanlığında gerçekleştirildi. Oturumda sırasıyla Prof. Dr. Mertol Tulum, Prof. Dr. Mehmet Arslan, Prof. Dr. Atabey Kılıç ve Doç. Dr. Ömer Zülfe konuşmalarını sundular.

Her bir oturumun sonunda soru-cevap, tartışma ve eklemelere yer verilen ve az sayıda dinleyicinin yer aldığı Divan Şiirinin Dili Uluslararası Çalıştayı sonunda katılımcılar genel bir değerlendirmede bulundular. Çalıştay, Prof. Dr. Osman Horata'nın kapanış konuşmasıyla sona erdi. Çalıştay boyunca Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri Sayın İsen ve Merkezimiz Başkanı Sayın Horata katılımcılar onuruna birer akşam yemeği verdiler.

8. Türkçe Konuşma Yarışması (14 Mayıs 2012)

Hacettepe Üniversitesi Dil Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi 2004 yılından bu yana "Karamanoğlu Mehmet Bey'i Anma" amacıyla bir dizi etkinlik gerçekleştirmektedir. Söz konusu etkinlik çerçevesinde 14 Mayıs 2012 tarihinde

Ankara'da gerçekleştirilen 8. Türkçe Konuşma Yarışması, Hacettepe Üniversitesi Dil Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi ile aynı Üniversitenin Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü işbirliğiyle düzenlendi.

Atatürk Kültür Merkezinin de katkıda bulunduğu 8. Türkçe Konuşma Yarışması, açış konuşmalarının ardından yarışmacıların etkileyici performanslarıyla ve sonrasında Hacettepe TÖMER öğrencilerinin söylediği birbirinden güzel Türkçe şarkılarla renklendi.

Yarışmanın ilk bölümünde, birinci Hacettepe Üniversitesi'nden Begayım Akılbekova (Kırgızistan) olurken, ikinci Gazi Üniversitesi'nden İmanmagzam Janat

(Moğolistan), üçüncü ise Hacettepe Üniversitesi'nden Rasul Valeev (Tataristan) oldu.

Yarışmanın ikinci bölümünde ise birinci Gazi Üniversitesi'nden Sarwar Hatif (Afganistan), ikinci Ankara Üniversitesi'nden Emir Misini (Kosova), üçüncü ise Gazi Üniversitesi'nden Khamis Süleiman (Kenya) oldu.

Yarışmanın sonunda Türk Dünyası Müzik Topluluğu'nun verdiği konserle bu güzel etkinlik sona erdi.

Osmanlı Şiirinin Hazinesi: Mecmualar ve Cönkler Çalıştayı (30 Haziran 2012)

Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığınca "Osmanlı Şiirinin Hazinesi: Mecmualar ve Cönkler" konulu bir çalıştay yapıldı. 30 Haziran 2012 tarihinde Ankara'da gerçekleştirilen çalıştaya Eski Türk Edebiyatı sahasında çalışmalarıyla tanınmış 39 bilim insanı katıldı.

Çalıştayı açılışında konuşan Merkezimiz Başkanı Prof. Dr. Osman Horata şunları söyledi:

"Değerli arkadaşlar, öncelikle hepimize "Günaydın" diyerek sözlerime başlamak istiyorum. Bu toplantının elbette değişik öğeleri konuşulabilir ama bir "Eski Türk Edebiyatı" meslektaşınız olarak benim için öncelikle vurgulanması gereken, böylesine değerli meslektaşlarımızı böyle bir toplantı vesilesiyle misafir edebilmem. Bu bakımdan bu onuru bizlere yaşattığınız için Atatürk Kültür Merkezi Başkanı olarak hepinize çok teşekkür ediyorum.

Bu toplantı bir sempozyum değil, bir çalıştayıdır. Dolayısıyla meslektaşlarımızla sohbet havasında, bir

sorunu birlikte tartışmaya, bu konuda yapılabileceklerle ilgili bir yol haritası ortaya koymaya çalışacağız. Yaklaşık 1983 yılından beri (belki hepimiz aynı yıllarda akademik hayatımıza atıldık) hemen hemen 30 yıldır bu alanın içindeyiz. Geriye baktığımız zaman bu alandaki en büyük eksikliklerden birisinin ekip çalışması yapmamak olduğunu gördük. Çünkü hepimiz bireysel açıdan bir alanın uzmanı olarak çalıştığımızda yapabileceğimiz sınırlı olduğunu biliyoruz. Ama ekip çalışması yapmak için de elbette meslektaşlarımıza bu tür ortam ve uygun şartların hazırlanması gerekiyordu. Bu vesileyle ben değişik bir takım pro-

jeler içerisinde bulundum. Şu anda birçok projeyi arkadaşlarımla birlikte yürütüyorum. Orada şunu gördüm: Türkiye’de gerçekten son derece iyi yetişmiş, alanına, topluma ve ülkesine bir şeyler verme kaygısında olan önemli bilim insanları var. Eğer bunları bir araya getirebilirsek kalıcı birçok eserin ortaya çıkarılabileceğine inanıyorum. Bu bakımdan Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı olarak öncelikli misyonumuzun, “Türkiye’deki üniversitelerin birikiminin bilim dünyasına kazandırılma noktasında neler yapılabilir?” konusuna cevap bulabilmek oldu. Bu bakımdan geldiğimiz günden itibaren üniversitelerimizle yakın işbirliği içerisinde çok sayıda etkinlik gerçekleştirdik ve her geçen gün gerçekleştirmeye de devam ediyoruz. Bu güçlerin birleştirilmesi üniversitelerimiz açısından da, bilim dünyamız açısından da kalıcı çalışmalara vesile oluyor. Bu konu sayın Prof. Dr. M. Fatih Köksal tarafından ortaya atıldığı zaman son derece önemli bir çalışma olduğunu gördüm ve bu konuyu Atatürk Kültür Merkezinin işbirliği ve desteğiyle yürütmenin son derece yararlı olduğuna karar verdik ve bu toplantımızı oluşturduk. İnşallah bu toplandı daha sonra karşılıklı ve bir sınıf havası içerisinde görüşlerimizi ortaya koyarak bundan sonraki hareket tarzımızı daha net bir şekilde ortaya koyacağımızı düşünüyorum. Bundan sonra da birçok üniversiteden bu konuya katkıda bulunacak birçok arkadaşımız olacak. Bağlı bulunduğumuz Atatürk Yüksek Kurumu içerisinde Bütünleşik Bilgi Sistemi alt yapısı oluşturuldu. Düşündüğümüz şeylerden biri, biliyorsunuz Türkiye’de bilgi üretimi konusunda Üniversitelerimizin sayısının artmasına paralel olarak son derece verimli bir ortam mevcut. Ama aynı başarıyı ne yazık ki bilginin tasnifi ve dağıtımında gösteremiyoruz. Bunu klasik yöntemlerle de yapmak maalesef mümkün değil. Bu kadar bilgi üretimi içerisinde, bilgisayar ve dijital ortamın imkanlarından yararlanmanın öncelikli olduğunu düşünüyorum. Dünyadaki gelişmelere uygun olarak Kurumumuzda gerekli alt yapıları oluşturduk. İnşallah bu konudaki çalışmalarımız bundan sonra da devam edecektir. Sosyal bilimlerle ilgili bütün bilgilerin bibliyografik dökümünden atasözlerine kadar belirli kaynakların WEB ortamında tasnif edilerek okuyuculara sunulmasına kadar Türk kültürüyle ilgili aklınıza gelecek her konuda önemli bir veri tabanı oluşturma çabası içerisindeyiz. Ümit ediyorum ki bu proje de bu veri tabanının parçalarından biri olacaktır. Bununla ilgili olarak teknik altyapı sorunumuz bulunmamaktadır. Alanının uzmanı arkadaşlarımız meslektaşlarımıza hizmet etmek için bekliyorlar. İnşallah bu kadar büyük bir hazineyi, şiiir mecmualarını bilim dünyasına ve kültür hayatına en etkin bir şekilde bu yolla sunabileceğimizi düşünüyorum. Bu projenin ayrıntılarını tam olarak bildiğim söylenemez. O bakımdan sözü fazla uzatmak istemiyorum.

Değerli meslektaşımız Sayın Köksal’a bu konudaki amaçlarını, projenin içeriğini anlatması için birazdan kendilerine söz vereceğiz. Ama bir

kez daha şunu özellikle vurgulamak istiyorum. Bizler zamanında teklif edildiği takdirde (en azından bir yıl öncesinden) Atatürk Kültür Merkezi olarak üniversitemizden gelecek her türlü teklife açık olduğumuzu özellikle bir kez daha burada vurguluyorum. Bu güzel toplantımızı onurlandırdığınız için bir meslektaşınız olarak hepimize çok teşekkür ediyor ve bütün katılımcı arkadaşlarıma başarılar diliyorum.”

Daha sonra kürsüye gelen Ahi Evran Üniversitesi Öğretim Üyesi Sayın Prof. Dr. M. Fatih Köksal, “Şiir Mecmualarının ve Cönklerin Muhtevalarının Tespiti İçin Yapılacak Akademik Çalışmalarda Ortak Yaklaşımlar” konulu bir sunumda bulundu.

Çalıştay dört oturumda gerçekleştirildi. Öğleden önce yapılan I. Oturum Prof. Dr. Mehmet Arslan’ın başkanlığında gerçekleştirildi. Dr. Mehmet Gürbüz ve Dr. İncinur Atik Gürbüz’ün yazmanlığını yaptığı söz konusu oturumda sırasıyla Prof. Dr. Hatice Aynur, Yrd. Doç. Dr. Semra Tunç, Prof. Dr. İsmail Hakkı Aksoyak, Yrd. Doç. Dr. Doğan Kaya ve Yrd. Doç. Dr. Ahmet Tanyıldız konuşmacı olarak katıldılar.

Prof. Dr. Adem Ceyhan’ın başkanlığında yapılan II. Oturuma sırasıyla Prof. Dr. Yaşar Aydemir, M. Sabri Koz, Yrd. Doç. Dr. Ozan Yılmaz, Prof. Dr. Sebahat Deniz ve Doç. Dr. Şahin Köktürk konuşmacı olarak katıldılar. Söz konusu oturumun yazmanlığını Yrd. Doç. Dr. Ahmet Doğan ve Araştırma Görevlisi Kâmil Ali Gıyınas üstlendiler.

Öğleden sonra yapılan III. Oturum Prof. Dr. Hanife Dilek Batislam’ın başkanlığında yapıldı. Yrd. Doç. Dr. Mücahit Kaçar ve Yrd. Doç. Dr. Özer Şenödeyici’ın yazmanlığını üstlendiği söz konusu oturuma sırasıyla Prof. Dr. İsmail Görkem, Yrd. Doç. Dr. Murat Karavelioğlu, Prof. Dr. Ahmet Kartal, Yrd. Doç. Dr. Rifat Kütük ve Prof. Dr. Ömür Ceylan konuşmacı olarak katıldılar.

Erdem

302

63

2012

Ömer ÇAKIR

Her bir oturumun ardından soru, teklif ve tartışmalara yer verildi.

Çalıştayın IV. ve son Oturumu Prof. Dr. M. Fatih Köksal'ın başkanlığında gerçekleştirildi. Söz konusu oturumda çalışma grupları oluşturularak çalıştay sonucu ve karar metni üzerinde çalışıldı.

Osmanlı Şiirinin Hazinesi: Mecmualar ve Cönkler Çalıştayına ilişkin Değerlendirme Oturumu Prof. Dr. Osman HORATA, Prof. Dr. Abdulkadir Gürer, Prof. Dr. İsmail Görkem, Prof. Dr. Zehra Toska ve Prof. Dr. Ali İhsan Öbek'in katılımlarıyla gerçekleştirildi.

Değerlendirme Oturumunun ardından Çalıştaya ilişkin sonuç ve karar metninin okunmasıyla toplantı sona erdi.

Atatürk Kültür Merkezi Başkanı Sayın Prof. Osman Horata, katılımcılar onuruna Cuma günü bir akşam yemeği verdiler.

3 (rd) Azarguiel School of Astronomy - "A Bridge Between East and West" Konulu Uluslararası Toplantı (8-15 Temmuz 2012)

İstanbul Kültür Üniversitesi öncülüğünde Atatürk Kültür Merkezi ve İslam İşbirliği teşkilatı (OIC) işbirliğiyle, 3 (rd) Azarguiel School of Astronomy – "A Bridge Between East and West" (Doğu ve Batı Arasında bir köprü) temalı uluslararası bir yaz okulu düzenlendi.

8-15 temmuz 2012 tarihleri arasında İngilizce düzenlenen Uluslararası 3. Azarguiel Astronomi Yaz Okulu, İstanbul'da İstanbul Kültür Üniversitesi Ataköy Kampüsünde gerçekleştirildi. Yaz okulunda Cezayir, Bulgaristan, Mısır, Hindistan, İran, Irak, İtalya, Ürdün, Lübnan, Litvanya, Makedonya, Fas, Nijerya, Romanya, İspanya, Sudan, Tunus, Ukrayna ve Türkiye'den katılan 50'ye yakın lisansüstü ve doktora öğrencisi ile 10 uzman eğitmen arasında kültürel alışveriş

teşvik edilerek gelecekteki araştırma faaliyetleri için işbirliği zemini hazırlandı.

Astronomi konusunda uluslararası üne sahip uzman eğitmenlerin bir hafta boyunca, galaksi dışı astronomi, kozmoloji, gözlemsel ve teorik astrofizik ve yıldız fiziği üzerine dersler verdiği, öğrencilerin de öğleden sonraki derslerin bitiminde kendi hazırladıkları tebliğleri sundukları 3. Azarguiel Uluslararası Astronomi Yaz

Okulu'nda Türk-İslam bilim insanlarının astronomi bilimine katkısı üzerinde de önemli ölçüde duruldu.

Yaz okulunda ayrıca popüler astronomi ve bilim tarihi üzerine halka açık konferanslar da düzenlendi. Bu dersler ve etkinlikler ayrıca www.tnatv.tv genel ağından da canlı olarak yayınlandı. Yaz okulu, Doğu ve Batı arasında tarihsel ve kültürel bağlantıların jeopolitik merkezi olarak kabul edilen İstanbul'un, ders dışında düzenlenen kimi kültürel faaliyetlerle öğrenci ve öğretmenlere daha yakından tanıtılmasına da imkan sağladı.

Batılı bilim tarihçileri arasında Azarquiel olarak tanınan Endülüs asıllı Arap Astronom Ebu İshak İbrahim el-Zerkali adına düzenlenen yaz okullarının ilki 2010 yılında İspanya'nın Granada kentinde, ikincisi ise 2011 yılında Lübnan'da Beyrut Amerikan Üniversitesinde gerçekleştirilmiştir.

Sekizinci Uluslararası Türk Kültürü Kongresi Hazırlıkları Başladı

20. yüzyılın ikinci yarısından itibaren, iletişim teknolojilerindeki baş döndürücü gelişmeler ve tüm dünyayı etkisi altına alan küreselleşme süreci, toplumların kültürleri üzerinde hızlı ve köklü dönüşümlere yol açmıştır. Bu sürecin, bir taraftan kültürel gelişimin önünü açarken bir taraftan da kültürel renklerin birer birer yok olmasına ve tek bir kitle kültürünün oluşmasına doğru gitmesi, kültürel mirası yaşatmaya dönük ulusal ve uluslararası çabaların artmasına sebep olmuştur.

Bu sebeple, Atatürk Kültür Merkezince dört yılda bir düzenlenen Uluslararası Türk Kültürü Kongrelerinden sekizincisi, "kültürel miras" konusuna ayrılmıştır. Kongre, "2013 Türk Dünyası" ve "Somut Olmayan Kültürel Miras" başkenti ilan edilen Eskişehir'de yapılacaktır.

Kongre ile ülkeler arasındaki büyük rekabette kültürün siyasi ve ekonomik güç kadar önem kazanmaya başladığı bu süreçte, batıdan doğuya geniş bir alana yayılan Türk kültür coğrafyasında, disiplinler arası bir yaklaşımla, kültürel ve doğal mirası bekleyen tehdit ve fırsatları ortaya koymak, kültürün ekonomik ve endüstriyel boyutunu ele almak, kültürel ve doğal mirasın korunması, yaşatılması, tanıtılması, araştırılması konusundaki tarihî ve güncel tecrübeyi tartışarak günümüze ve geleceğe ışık tutulması amaçlanmıştır.

Atatürk Kültür Merkezince 2013 yılında, 23-27 Ekim tarihleri arasında Eskişehir'de düzenlenmesi planlanan Sekizinci Uluslararası Türk Kültürü Kongresi, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir Valiliği ve UNESCO Türkiye Millî Komisyonu işbirliğiyle gerçekleştirilecektir.

Kongre bildiri konuları, kültürel ve doğal miras (kaybolmakta olan tarihî ve kültürel miras, tarihî ve kültürel mirasın araştırılması, kentsel/kırsal yerleşim kültürü ve kültürel miras, şehir planlama, mimari ve kültürel miras, tehlike altındaki doğal miras, doğal mirasın korunması: örnek çalışmalar ve sorunlar, doğa harikaları,

millî parklar kültür rotaları ve yolları vd.); kültür politikaları ve yönetimi (kültürel hedefler ve politikalar, sürdürülebilir kültürel kalkınma, kültürel ilişkiler: medeniyetler ittifakı /çatışması, kültür yönetimi, kültürel göstergeler, kültürel sistemler, kültür bütçeleri, kültürel destekler, uluslararası kurumlar vd.); kültürel miras ve kimlik (müzik ve kültürel kimlik, giyim ve kültürel kimlik, sanat ve kültürel kimlik, ulusal kimlik ve kültürel kimlik, kültürel miras ve insan hakları, kültürel imgeler, kültürel devamlılık: çağdaş kültür, sanat ve edebiyatta kültürel miras, Kültürel etkileşim ve değişim vd.); kültürel mirasın korunması, hayata kazandırılması ve tanıtılması (kültürel varlıkların tescili ve envanteri, kültürel mirasın sürdürülebilmesi, kültürel çeşitliliğin korunması, kültürel miras ve hukuk: yerlerinden edilen kültür varlıklarının iadesi, koruma süreçleri ve restorasyon, müzecilik, kütüphanecilik ve koleksiyonculuk, tarih ve kültür parkları, kültürel mirasın tanıtılması, kültürel etkinlikler ve serileme mekânları vd.); kültür ekonomisi ve endüstrisi (kültür ekonomisi, kültür endüstrisi, kültür turizmi, eko-turizm, kültür merkezleri/tesisleri, markalaşan mekanlar, kültürel miras ve ekonomik kalkınma, kültürel talepler, kültürel tasarımlar vd.) ana ve alt başlıklarından oluşmaktadır.

Kongre Onur Kurulunda, Prof. Dr. Nabi Avcı, Prof. Dr. Davut Aydın, Prof. Dr. Hasan Gönen, Prof. Dr. Mustafa İsen, Dr. Kadir Koçdemir ve Prof. Dr. Bahaeddin Yedi yıldız gibi önemli isimler yer alıyor.

Kongre Bilim Kurulu, Prof. Dr. Hakkı Acun, Doç. Dr. Serhan Ada, Prof. Dr. Nur Akın, Prof. Dr. Erol Altınsapan, Prof. Dr. Fatih Andı, Yrd. Doç. Dr. Öznur Aydın, Prof. Dr. Ömür Bakırcı, Prof. Dr. H. Örcün Barışta, Prof. Dr. Recep Boztemur, Doç. Dr. Sevim Budak, Prof. Dr. Bekir Deniz, Prof. Dr. Mehmet Çubuk, Prof. Dr. İsmail Doğan, Prof. Dr. Metin Ekici, Prof. Dr. Cevat Erder, Doç. Dr. Murat Erdoğan, Prof. Dr. Ayşe Gündüz Hoşgör, Prof. Dr. Vacit İmamoğlu, Prof. Dr. Gülçin Yahya Kaçar, Prof. Dr. Nilgül Karadeniz, Prof. Dr. Songül Karahasanoğlu, Prof. Dr. Bekir Karlığa, Prof. Dr. Recep Kılıç, Doç. Dr. Emine Koca, Prof. Dr. Nebi Özdemir, Prof. Dr. Metin Özkul, Prof. Dr. Günsel Renda, Prof. Dr. Turan Sağer, Yrd. Doç. Dr. Nuran Say, Doç. Dr. Ceylan Tokluoğlu, Prof. Dr. Gül Tuncel, Yrd. Doç. Dr. Nalan Türkmen, Prof. Dr. Ahmet Nezih Turan, Prof. Dr. Ali Uçan, Prof. Dr. Filiz Yenişehirlioğlu ve Prof. Dr. Berin Yurdadoğ gibi alanlarında söz sahibi, yetkin bilim insanlarından oluşturulmuştur.

Kongre Düzenleme Kurulu ise şu isimlerden oluşmaktadır: Prof. Dr. Osman Horata (Başkan) Doç. Dr. Erhan Afyoncu, Prof. Dr. Ahmet Bülent Alaner, Doç. Dr. Ayşegül Aydingün, Prof. Dr. Halit Çal, Prof. Dr. Şule İnankul Karaaslan, Yrd. Doç. Dr. Kemal Reha Kavas, Doç. Dr. Fatma Koç, Prof. Dr. Muhsin Macit, Prof. Dr. Öcal Oğuz ve Prof. Dr. Zeynep Yasa Yaman.

Kongre takvimi ve Kongreye ilişkin diğer bilgilere www.akmb.gov.tr internet adresinden ulaşılabilir.

Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Başkanı Prof. Dr. Bahaeddin Yediyıldız'ın görevi sona erdi.

Yaklaşık üç yıldır Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Başkanlığını yürüten Prof. Dr. Bahaeddin Yediyıldız'ın emeklilik nedeni ile Yüksek Kurum Başkanlığı görevi sona erdi.

Görev süresi içerisinde birçok önemli çalışmaya imza atan Yediyıldız, başta Teşkilat Kanunu olmak üzere, Bütünleşik Bilgi Sistemi, Çeviri Hareketi ve Burs Sisteminin mimarı oldu. Çalışma süreci içerisinde Kurumun yeniden canlanıp gerçek işlevine kavuşması için yoğun çaba sarf eden Bahaeddin Yediyıldız, hayata geçirdiği kurumsal ve sosyal ilişkiler sayesinde Yüksek Kurumun bağlı bulunduğu Bakan ve Devletin zirvesinin desteğini alarak, unutulmuş Kurumun yeniden canlanmasını sağladı.

Yediyıldız'ın emekliliği nedeni ile Kurumda bir veda programı düzenlendi. Veda programına başta Yönetim Kurulu Üyeleri Prof. Dr. Osman Horata, Prof. Dr. Cezmi Eraslan, Prof. Dr. Mustafa S. Kaçalın, Prof. Dr. Mehmet Metin Hülagü, Prof. Dr. İskender Pala, Prof. Dr. M. Fatih Andı, Prof. Dr. Recep Toparlı, Doç. Dr. Erhan Afyoncu ve Yüksek Kurum Başkan Yardımcıları Dr. Nazif Öztürk ve Zeki Eraslan'ın yanı sıra birim amirleri de katıldı.

Program Yediyıldız'ın hayat hikâyesini fotoğraflar eşliğinde anlatan bir sunum ile başladı. Sunumun ardından Kurum adına bir konuşma yapan Dr. Nazif Öztürk, sosyal tarihçiliğin öncülerinden olan Yediyıldız'ın dolu, dolu ilmi bir hayatı oldu-

ğuna vurgu yaptı. Nazif Öztürk, bilim adamının emekliliğinin olmadığını belirterek, Yediyıldız'dan bilgi birikimini genç kuşaklarla paylaşacağı yeni ve özgün eserler beklediğini söyledi. Öztürk, Kurum için yaptığı özverili ve faydalı çalışmalar için Bahaeddin Yediyıldız'a teşekkür ederek, günün hatırasına Yüksek Kurum çalışanları adına bir köstekli saat ve tespih hediye etti.

Yönetim Kurulu üyeleri yaptıkları kısa konuşmalarda Bahaeddin Yediyıldız'ın çalışkanlığına, irade sahibi oluşuna ve ilkeli kişiliğine vurgu yaptılar ve armağanlar sundular. Yüksek Kurum Başkan Yardımcısı Zeki Eraslan da kısa bir konuşma yaparak, Yediyıldız'ın akademisyen kişiliğinin yanında analitik düşünen ve hukuka oldukça saygılı örnek bir yönetici olduğunun altını çizdi.

Yediyıldız yaptığı veda konuşmasında, kendisi hakkında söylenen sitayişkar sözlerden dolayı Kurum Başkanları, Yönetim Kurulu Üyeleri ve diğer mesaf arkadaşlarına teşekkür etti. Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumuna atandığı günden itibaren Kurum için hep iyi şeyler yapma gayreti içinde olduğunu belirten Yediyıldız, önemli çalışmalara imza atıldığını, kendisinden sonra da bunların devam ettirilerek hedeflenen amaca ulaşacağına inancının tam olduğunu söyledi. Görev süresi içerisinde yoğun bir mesaf ile çalışmaları sürdürdüklerini belirten Yediyıldız, bu sürece destek olanlara teşekkür ederek çalışma arkadaşlarından helallik istedi.

Kurum personeli olarak bizler de Bahaeddin Yediyıldız hocamıza yaptıkları özverili çalışmalardan dolayı teşekkür ediyor; gelecek yaşamında ailesi ve sevenleri ile birlikte sağlıklı ve huzur dolu bir yaşam diliyoruz.

Yeni Çıkan Yayınlarımız

7. Uluslararası Türk Kültürü Kongresi, (Bildiriler) 4 Cilt, 2011, Konya. "Türk

ve Dünya Kültüründe İstanbul" konulu 7. Uluslararası Türk Kültürü Kongresi'nde dünyanın en eski yerleşim yerlerinden biri olan ve her köşesinde bir tarihin saklı olduğu, "kentsel bir metin" İstanbul, tarihî ve kültürel boyutuyla Roma'dan Osmanlı'ya, Osmanlı'dan Türkiye Cumhuriyeti'ne ve geleceğe uzanan çizgide disiplinler arası bir yaklaşımla okunmaya çalışılmıştır ve kongre amaçlanan hedefine ulaşmıştır. Kongreye 102'si Türkiye dışındaki 36 farklı ülkeden olmak üzere toplam 350 bilim insanı katılmıştır. Kongre bildirileri; "İstanbul Tarihi veya Medeniyetlerin Buluşma Noktası Olarak İstanbul"; "Yaşamın İstanbulcası ve İstanbul'da Eğitim, Bilim ve Kültür Kurumları"; "Edebiyat ve Folklorunda İstanbul";

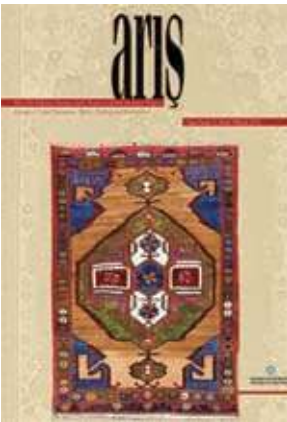
"İstanbul'da Sanat: Mimari, El Sanatı, Resim, Müzik" olmak üzere 4 cilt olarak bilim ve kültür hayatına sunulmuştur.

Osmanlılar'da Bilim ve Teknoloji (Cilt I), Melek Doğan Gökdoğan Remzi Demir Yavuz Unat, 2011, Konya. Osmanlı bilimi ve teknolojisinin kuruluş dönemi, ana çizgileriyle betimlenmiş ve özgün metinler ışığında Osmanlı bilim tarihi yeni bir bakış açısıyla sunulmuştur. Osmanlı bilimsel ürünleri incelenirken, bunların Antik Çağ'daki kaynakları da yeri geldikçe çerçeveye bilgisi mahiyetinde verilmiştir. Her ana bölümün sonunda yer alan Doğu-Batı başlıklı kısımlarda, incelenen dönemde Avrupa'da ve Batı İslâm Dünyasında ortaya çıkan önemli gelişmeler hatırlanmıştır. Böylelikle, "Osmanlı Uygarlığı" olarak anılan bu kendine özgü medeniyetin bilimsel karakteri ortaya konmaya çalışılmıştır.

Bilinmeyen Bir Türk Ulusu Kayânîler, Mehmet Bayraktar, 2011, Konya. Bilinen en eski kaynaklara dayanılarak hazırlanan bu kitapta Kayânîlerin köken itibarıyla Türk soylu bir millet olduğu gösterilmiştir. Ayrıca Kayânîlerin tarihi, coğrafyası ve kültürleri hakkında bilgiler verilmiştir. Konusu itibarıyla eser, Türkiye'de bir ilktir; içerisinde işlenen bazı özel konular ve fikirler bakımından da bilim dünyasında da ilktir.

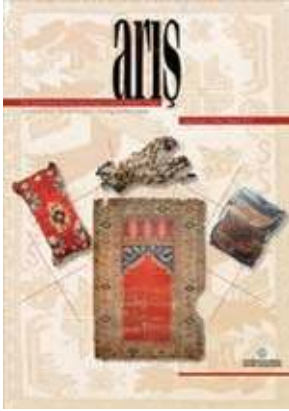

Arış Dergisi, Sayı 5 / Türk Dünyasında Halı ve Düz Dokuma Sempozyumu Özel Sayısı-1, Sayı 5, Mart 2011.

Ar Dergisi, Sayı 6 / Türk Dünyasında Halı ve Düz Dokuma Sempozyumu zel Sayısı-2, Mart 2011.

Ar Dergisi, Sayı 7 / Türk Dünyasında Halı ve Düz Dokuma Sempozyumu zel Sayısı-3, Mart 2012.